

LIETUVIŲ
DIENOS

W. F. KNOWLAND APDOVANOJAMAS LIETUVOS VYČIŲ MEDALIŲ

LITHUANIAN DAYS
SEPTEMBER, 1965

1965 M. RUGSĖJO MĖN.

Vyriausias Redaktorius / Editor-in-Chief
Bernardas Brazdžionis

Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Juozas Tininis

Foto Redaktorius / Photo Editor
Daumantas Čibas

Anglų kalbos Redaktorius / Senior English Editor
Milton Stark

Anglų kalbos Redaktorius / English Editor
Mrs. Dalilė Polikaitis

Leidėjas / Publisher
Anthony F Skirius

Administratorius / Circulation Manager
Juozas Andrius

**Redakcijos atstovai atskiruose miestuose ir valstybėse /
Contributing Editors:**

Juozas Bertulis, Vladas Būtėnas — Chicago, Illinois;
Vytautas Alf. Braziulis — Cleveland, Ohio —; Vladas
Mingėla — Detroit, Mich.; Balys Raugas — Philadelphia,
Pa.; Cezaris Surdokas — Baltimore, Md.; Petras W. Ur-
ban — Cleveland, Ohio; Vaclovas Verikaitis — Toronto,
Canada; Vytautas Vėlertas — Riverside, N. J.

Nuolatiniai foto bendradarbiai / Photographers:

JAV: Brockton, Mass. — B. Kerbelienė; Brooklyn-New
York, N. Y. — V. Augustinas, V. Maželis; Chicago, Ill.
— A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika; Cleveland,
Ohio — V. Bacevičius; Los Angeles, Calif. — L. Briedis,
Pr. Gasparonis, L. Kančauskas; Manchester, N. H. —
K. Daugėla; New Haven, Conn. — P. Jasiukonis; Omaha,
Nebraska — Rev. L. Musteikis; Philadelphia, Pa. — F.
Jakaitis, V. Grudzys; Washington, D.C. — Photo Alda,
P. Labanauskas; Waterbury, Conn. — J. Gaidys.
CANADA: Hamilton, Ont. — A. Juraitis; Montreal, P. Q.
— L. Stankevičius; Toronto, Ontario — J. Dvilaitis.
AUSTRALIA: E. Butkūnas, E. Karpavičius, P. Sakalauskas,
Vyt. Vosylius.

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu
ar inicialais nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

Signed or initialed articles do not necessarily reflect the
opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Die-
nų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais
atvejais be atskiro susitarimo.

Publishers reserve the right to reprint any or all matter
published in Lithuanian Days magazine without sepe-
rate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesusitarta, re-
dakcija tvarko pagal savo nuožiūrą.

Manuscripts or other matter submitted for publication
in Lithuanian Days magazine will be edited at the dis-
cretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNI-
JOS LIETUVIU", LEISTU 1946-49 METAIS.

"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH
"CALIFORNIA LITHUANIAN".

Skaitytojų pageidavimu prenumerata atnaujinama auto-
matiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas
prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja
laišku. / If subscription is to be discontinued at expi-
ration, notice to that effect should be sent; otherwise
it will renewed automatically. This policy accords with
the wishes of our subscribers.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina 65 centai. Single copy 65¢.

Prenumerata metams \$6.00 bet kuriame pasaulio krašte.
Subscription \$6.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription \$10.00.

"Second Class Postage Paid At Los Angeles, California".

LIETUVIŲ DIENOS

LITHUANIAN DAYS MAGAZINE

4364 Sunset Boulevard

Hollywood, California 90029

Telefonas: 664-2910

RUGSĖJIS, 1965 METAI
Nr. 7 (156), XVI metai

SEPTEMBER, 1965
Vol. XVI, No. 7(156)

TURINYS / CONTENTS

Protestas prieš Lietuvos pavergimą	3
Dr. P. Mačiulis, Kartą gi buvome pasiryžę... ..	4
V. R. "Gyvenam tautai ir bažnyčiai..." Vyčių 52-sis metinis seimas Los Angelėse.	5
J. Kojelis, Ateitininkų kongresas Toronte.	6
Juozas švaistas, Milžinų puota. Ištrauka iš premijuotos apysakos jaunimui.	8
P. Andriušis, Lietuvybės išlaikymas. Feljetonas.	9
Marija Malakūnienė, Septintoji diena, Vizija. Eilėraščiai.	9
J. A. Jūragis, Kareivis atostogose. Eilėr.	9
Juozas Mikštas, Sniego karalaitė, Jausmų siuntinėlis. Eil.	9
Kazys Kunca, Yliausia yla. Satyra.	9
KNYGOS IR AUTORIAL. Kronika. Melbourne literatūros vakaro dalyviai.	10
E. Ruzgienė, Maironio mokykla Brooklyne. 15 metų sukaktį minint.	11
Pr. Alšėnas, Hamiltono lietuvių parapija auga. Iliustruotas reportažas.	12
J. Pautienius, Simbolizmas ir surrealizmas Mieliulio kūryboje.	14
VEIDAI IR VAIZDAI. Iliustruota kronika.	18-19
Žmonės, Datos ir Darbai. Smulkioji kronika.....	20

ENGLISH SECTION

Lithuania Shall Once Again Be Free, by Wm. F. Knowland.	21
Rev. J. C. Jutt, A Resolute Friend of Lithuania.	22
The Anniversary, A short story by A. Baronas.....	23
Lithuanian History in Stamps, by A. Bernotas.....	24
Books and Periodicals.	24
Soviets Must Withdraw. House Concurrent Resolution.	25
Lithuanians in the American Press.	25
Lietuvaitė mokytoja ir alpinistė Kenijoje (t)	26

VIRŠELIAI / COVERS

Front Cover — Pirmas viršelio psl.

Senator Knowland Receives The Knights of Lithuania Award Medal. — William F. Knowland, former United States Senator from California, was recipient of the Knights of Lithuania Award Medal this year. This honor was bestowed upon W. F. Knowland, Editor and Publisher of the "Oakland Tribune", one of the largest dailies in California, at the closing event of the Knights of Lithuania 52nd National Convention - banquet that was held at the Statler Hilton Hotel in Los Angeles, Calif., on August 8, 1965. The Knights of Lithuania Medal was awarded to Senator W. F. Knowland because of his courageous fight against communism and for his fight for freedom for Lithuania and other captive nations.

Pictured from l. to r.: Leonard Valiukas, Chairman of the K of L 52nd national convention committee; Sen. William F. Knowland; The Rev. John C. Jutt, Worcester, Mass., National Chairman of the Knights of Lithuania Committee on Lithuanian Affairs; and Dr. Julius Bielskis, Los Angeles, Consul of Lithuania.

Lietuvos Vyčių organizacija šiais metais savo Medalį įteikė buv. senatoriui William F.

Knowlandui, šiuo metu "The Oakland Tribune" redaktoriui ir leidėjui. Medalis buvo įteiktas Lietuvos Vyčių visuotino suvažiavimo metu, kuris įvyko 1965 rugp. 5-8 dienomis Statler Hilton viešbutyje, Los Angeles mieste. Lietuvos Vyčiai įteikia savo medalį kasmet vienam iš žymių amerikiečių, kuris yra nusipelnęs ko-voje už Lietuvos laisvę.

Nuotraukoje iš kairės: L. Valiukas, Lietuvos Vyčių visuotiniam suvažiavimui rengti k-to pirm.; sen. W. F. Knowland; kun. J. C. Jutkevičius, Worcester, Mass., Lietuvos Vyčių Lietuvos Reikalų Komisijos pirm.; ir Lietuvos konsulas dr. J. J. Bielskis. Foto P. Jasiukonis

Back Cover — Paskutinis virš. psl.

Illustration from the "Four-footed Fireman", a tale for children, by D. Brazytė-Bindokienė, published by Lithuanian Days Publishers.

Iliustracija iš apysakos vaikams "Keturkojis ugniagesys". Knyga didelio formato, su daug iliustracijų, kainuoja 2 dol. Gaunama LD leidykloje ir pas platintojus.

Ateitininkų kongreso Toronte liepos mėn. 3 d. garbės prezidiumas giedant Lietuvos himną. Iš kairės: V. Kleiza, prel. V. Martinkus, dr. J. Girnius, dr. K. Čeginskas, dr. Vytautas Vardys, vysk. V. Brizgys, J. Bačiūnas,

(neatpažintas), dr. A. Damušis, dr. V. Vygantas. Foto P. Ažuolas
Honorary guests during the "Ateitis" Federation's convention on July 3-4 in Toronto, Canada.

Protestas prieš Lietuvos pavergimą

Pradedamas naujas žygis — žygis į Jungtines Tautas. Jį suplanavo Amerikos lietuvių jaunimo komitetas, tas pats, kuris gegužės 15 d. suorganizavo apie dviejų tūkstančių lietuvių žygį į Washingtoną. Naujo žygio tikslas — reikalauti, kad Jungtinės Tautos nebedelsdamos imtųsi priemonių kolonializmui likviduoti pačiame Europos geografiniame centre — Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Esminis žygio tikslas — atkreipti Jungtinių Tautų dėmesį į Lietuvos ir kitų pabaltijo valstybių padėtį taip girdimai, kad būtų sukludytas polinkis tų kraštų likimą vis dar nutylėti ar gal net visai pamiršti.

Laikas tokiam užsimojimui tinkamas ir palankus, ypač, kai ne tik įtakingoji spauda, bet ir Amerikos Kongresas aiškiai pasisakė už reikalą duoti Lietuvai laisvą apsisprendimą.

Kad žygis būtų pastebėtas ir jo reikalavimas išgirstas, rengėjai deda visas pastangas sutelkti bent 15, jei galima, ir 20 tūkstančių dalyvių.

Pradininkai yra sudarę organizacinius ir techninius žygio vykdymo planus: JT narių atstovybių individualaus lankymo, demonstracijos sutelkimo ir lėšų rinkimo planus (viso atsiesių 25-30.000 dol.)

Komiteto pasakymu — žygis prasideda dabar. Užmegstas kontaktas su lietuviškomis organizacijomis ir institucijomis, kaip Vlikas, Altas, Lietuvių Bendruomenė. Lankomos kolonijos (rugp. 15 d. at-

lankyta viena toliausių — Los Angeles kolonija; V. Radzivanas tarėsi su organizacijų atstovais ir kalbėjo Lietuvių Dienų piknike). Plaukia aukos ir pažadai (Altas paskyrė 1000 dol., PLB pirm. J. Bačiūnas išdavė "asmeninę 3.000 garantiją...", neskaitant smulkiųjų lėšų).

Žygio apogėjus, pradininkų žodžiais tariant, bus masinis susirinkimas New Yorke — Madison Square Garden su parengta programa ir masinė eiseną su pareiškimais Jungtinėms Tautoms lapkričio 13.

New Yorke sušauktas visuomenininkų susirinkimas, kuriame dalyvavo daugiau kaip 20 organizacijų atstovų, paskelbė atsišaukimą į visuomenę, tarp kitko pabrėždami, kad —

Pribrendo diena, kada lietuviai ir jų draugai laisvajame pasaulyje turi visomis jėgomis spausti Jungtines Tautas, kad lietuvių tautai daromoji skriauda būtų iškelta aikštėn tarptautinėje plotmėje ir atitaisyta;

Šių 1965 metų lapkr. 13 d. manifestacija turi būti kulminacinis taškas visų šiais — 25 metų bolševikinės vergijos — vykdytų demonstracijų ir protestų prieš Lietuvos pavergimą;

Kviečiame visas organizacijas ir kiekvieną gyvą lietuvi prisidėti prie šio užsimojimo lėšomis, darbu ir populiarinimu;

Visi lietuviai kviečiami į šį prasmingą žygį, nepaisant, ar jie gimę Lietuvoj, Amerikoje, ar kitur, ir nepaisant, ar jie kalbėtų lietuviškai ar kaip kitaip.

/Daugiau sekančiame psl.

Kartą gi buvome pasiryžę...

25 metų bolševikų okupacijos sukaktį minint

Kai 1940-aisiais metų birželio 15 dieną Sovietų Sąjunga pasauly negirdėtu būdu sulaužė visas savo sutartis su Estija, Latvija ir Lietuva, kiekvienon čia suminėton šalin įvesdama tris ketvirčius milijono raudonarmiečių, mūsų ir kaimyninių kraštų žmonės pamatė ir suprato, kad tų kraštų laisvė ir nepriklausomybė bolševikų užmačios sutrypta.

Pamenam, kad nei mėnesiui laiko nepraejus po tų kraštų užgrobimo prasidėjo areštai naktimis — (Lietuvoje nuo liepos 7 d.) — buvusių valstybininkų, partinių darbininkų, mokytojų ir t. t. Apie suimtuosius net artimiesiems jokia bolševikų kontroliuojama įstaiga žinių neduodavo, maisto ar kitokių aprangos dalykų nepriimdavo, ciniškiausiu būdu atsakydami, kad pas juos sąrašuose tokių asmenų nesą ir pan.

Kad krašte neįvyktų visiška suirutė, bolševikai sudarinėjo tariamai "Sovietams palankias" vyriausybes. Tas vyriausybės pas mus, latvius ir estus sudarinėjo iš Maskvos atsiųsti pareigūnai: Lietuvoje — komisaro pavaduotojas Dekanozov, Latvijoje — komisaras Vyšinski, Estijoje — Kirov.

Po to kai bolševikai buvo pasirašę savo primestines, vadinamas Savitarpinės pagalbos sutartis, kuriose buvo aiškiai pasisakę ir pasirašę "į kiekvieno tų kraštų vidaus santvarką nesikišti", o naujas vyriausybes patys sudarinėjo. Tai buvo šlykštus iš sutarčių pasityčiojimas!

Pamenam taip pat, kad, kai Suomija nesutiko pasirašyti tokios sutarties, Sovietų Sąjunga užpuolė Suomiją, ir per *šimtą dienų* griovė Suomijos miestus, uostus, Suomijos ežerų reguliavimo sistemas ir dešimtimis tūkstančių žudė jų žmones miestuose, kaimuose ir fronte...

Tiesa, ano meto Tautų Sąjunga, nelyginant Pilotas nusiplaudamas rankas, išmetė Sovietų Sąjungą iš Tautų Sąjungos narių; bet tai ir viskas, jokios tarptautinio masto pagalbos nesuteikė. Suomiams giminingi estų savanoriai slaptais aplinkiniais keliais per Švediją, ir gal kokia šimtaine kita švedų savanorių nuėjo be atodairos suomiams pagalbon, bet tai buvo tik didvyrių puošmena, o ne pergalinga jėga.

Tarp neramumų ir nežinios koks rytojus laukia kiekvieno dirbančio asmens praslinko sunkūs pirmieji bolševikinės okupacijos metai. Areštai naktimis, veik prievartinis "verbavimas" dirbti jiems slapta, tęsėsi visus tuos metus. Užsienis buvo užsklęstas "geležine uždanga", panašiai kaip šiandien Berlyne. Kad Prancūzija prieš metus buvo vokiečių parblokšta, kad užimta Danija ir Norvegija, galima buvo išskaityti sovietinėje spaudoje. Bet koks klaidingas žiaurus likimas slapta bolševikų buvo ruošiamas pavergtųjų kraštų žmonėms, iki pat paskutinių dienų Sierovo planai nebuvo žinomi. Kaune kai kas pastebėjo lyg kokį keistą dalyką didelių bolševikų motorizuotų riedmenų telkinius Petro Vileišio aikštėje ir kitur pakraščiuose.

Tik toji nežinia neilgai tetruko, kai naktį iš 14 į 15 d. birželio visomis Kauno gatvė-

mis pasipylė sunkvežiniai, prigrūsti suimtu žmonių su mažais verkiančiais vaikais, ligoniais ir t. t. Mašinos lėkė zovada stoties kryptimi... Tai tęsėsi net kelias dienas. Sunku buvo žmonėms susigauadyti, kas daryt, arba kur išvykt, ar pas ką? Juk tuo pat metu žmonių medžioklė ir tremimas vyko visame krašte nuo Dauguvos krantų iki Palangos. Ir jei ne visi tuomet įtraukti į Sierovo sąrašus buvo suimti ir ištremti, tai tik dėlto, kad bolševikai apsiskačiavo su Hitlerio nuspręstu puolimu. Kad ne perversmas Jugoslavijoje, Hitleris (kaip dabar žinoma) buvo nutaręs bolševikus pulti viena savaitė anksčiau.

Negaišdami, probėgomis prisimename, kad Hitlerio armijos per Lietuvą pražygiavo per dvylika dienų. Ko iki birželio 22 d. bolševikai nebesuskubo suimti ir išvežti, tas pasiliko savam krašte. Savam krašte pasiliko ir tie kovotojai, kurie jau pirmos bolševikų okupacijos metu buvo susimėtę į pogrindžius. Vokiečių-bolševikų karui įsiliepsnojus, tie pogrindžio kovotojai pasirodė viešai, gal tik ne visur tiek gerai organizuoti kaip Kaune.

Užimant Kauną, vokiečiai jį rado "laisvą" nuo bolševikinio maro, nebent kiti bus pasislėpę, ar jiems palankių paslėpti bent laikinai.

Birželio 23 dieną per Kauno radijo stotį buvo pasiskelbusi Lietuvos Laikinoji Vyriausybė, kuri kiek vėliau buvo neviešai pasisakiusi stoti su šimtu tūkstančių lietuvių-savanorių gintis bendrai nuo klaidaus bolševikų raudonojo maro!

Staigiais laimėjimais apsvaigęs Hitleris, arba geriau jo patarėjai, Pabaltijį buvo apsprendę palaikyti vokiečių reicho dalimi, todėl jiems rodės nereikalingi tie šimtai tūkstančių savanorių kautis pasiryžusių su bolševikais, nes jau spalio mėnesį buvo užplana- vė užimti pačią Maskvą!

Kai po trejų metų nelaimingos kovos Hitlerio armijos pradėjo iš užimtų sričių trauktis, jau gerokai karo apgriauton ir suniokoton Lietuvon vėl atsigrūdo vokiečiams pavymui bolševikai. Ir tuomet, kaip toj Evangeloj pasakyta, prasidėjo pragaras, paskutiniai dalykai buvo piktesni už pirmuosius.

Tik ir vėl vieno dalyko bolševikai neapskačiavo, kad prieš jų kruvinas užmačias išeis kautis dešimtys tūkstančių "Miško Brolių", kaip kad save buvo pasivadinę savanoriai, kovęsi vietomis iki susisprogdinimo granatomis už Lietuvos laisvę!.. Šitokio ryžto ir pasiaukojimo, deja, nežinojo nei paskutinė A. Merkio vyriausybė, nei Hitleris su savo gudriais patarėjais! Juk neklystant galima spėti, kad jeigu 1941 metais vokiečiai būtų priėmę lietuvius savanorius, tokiu pat būdu juos galėjo pasekti latviai ir estai. O tas būtų sudaręs veik trijų šimtų tūkstančių savanorių armiją, žinančią kodėl ir už ką ji kaudasi su tokiu priešu. Lengvųjų ir sunkiųjų ginklų vokiečiai tuomet turėjo, tad nebuvo apsiginklavimo klausimo, bet gobšumas išsiplėsti į rytus... Mes ir pasaulis, kuriam tai rūpi, žino kaip karžygiškai kovėsi tie veik beginkliai "Miško Broliai", kiek kraujo aukų sudėta ant tėvynės aukuro.

Ir lietuviai, kaip suomia 1939 metų žiemą, pirmąjį savo žygį pralaimėjo. Taip, atiduodami savo gyvybes, jie pralaimėjo, bet nepralaimėjo pačios idėjos, nes — "idėjos nemiršta kaip žmonės", sakė Maironis, jos gimdo naujus didvyrius, kurie laisvės žygį tęs ir ištesės, kaip šandie suomia, nors prieš bandomi, visai slegiami.

"Atsibus tėvynės sūnūs, didžią praeitį atminę", — sakė tas pats dainius: — "Pagimdys vargai galiūnus, ugnimi uždegs krūtinę!"

Šandie netenka dairytis, paėmus į rankas kalendorių metus skaičiuojant, bet reikia didelio darbo tautos "atbrailoms" išlikti čia, iš-eivijoje, ir tenai, anapus "geležinės uždangos".

Jei šiandien vienais ar kitais sumetimais keliolika tūkstančių pasisavino svetimas idėjas, negretinkime jų su svetimtaučiais. Gal ne vienas jų persiėmęs Konrado Valenrodo rolę, kad ir nesivadinąs tokiu vardu, bet svaidyti į juos akmenimis nederėtų. Kažin, jeigu jų šandie tenai nebūtų, tai vargu bau bebūtų lietuviška mokykla, knyga bei raštas iš viso. Tuomet Lietuvoje būtų gal daug blogiau kaip kad yra.

Suglausdami mintis, mes ir šią didžiosios nelemties sukaktį minėdami, nenuleiskime rankų, nepavarkime, tęskime didžiąją kovą už laisvos Lietuvos idealus. Mes jau nebe vieni: su mumis dešimtys tūkstančių savanorių, Miško Brolių, kurių aukos dvasia kurena amžiną laisvės ugnį. Jie aukojosi ir žuvo ne sau gerbuvio panūdę, bet tarnaudami ir gindami laisvų senolių idealus. O tokios, iš grynos širdies sudėtos, aukos niekad nežuvo: — "...prašvis laikai, atgims nauja tėvynė!"

PRIEŠ LIETUVOS PAVERGIMĄ...

Atkelta iš 3 psl.

Žygiui rengti komitetas pasivadino — angliskai: Committe to Restore Lithuania's Independence (CRLI); lietuviškai: Komitetas Lietuvos Nepriklausomybei atstatyti (KLNA).

Šiuo pavadinimu komiteto neplečiamas už lapkričio 13 d. manifestacijos rengimo ribų.

Komitetą sudaro: A. Budreckas, R. Kezys, A. Mažeika, J. Miklovas, A. Sniečkus; pirmininku išrinktas A. Mažeika. Garbės pirmininku komitetas pakvietė prel. Joną Balkūną.

Komiteto raštinės adresas:

29 West 57th Street, 10th Floor
New York, N. Y. 10019.

Telefonas: (212) 752-0099

Raštinė veikia nuo liepos mėnesio.

Numatyta viso 13 komisijų, iš kurių jau veikia — Dokumentacijos — ved. M. Ambraziejus;

Nelietuvių visuomenėms informuoti — ved. Bronius Bieliukas;

Lietuvių visuomenei informuoti — ved. V. Rastenis;

Teisių — ved. adv. S. Bredes;

Technikinė — ved. J. Subačius;

Nakvynių — vad. K. Vainius;

Jaunimo — ved. R. Legeckas.

Komiteto uždavinys — tik lapkričio 13 d. manifestacija — žygis į Jungtines Tautas. Šį uždavinį jis vykdo bendradarbiaudamas su atitinkamomis institucijomis bei organizacijomis. Komitetas numato savo veiklą baigti per mėnesį po manifestacijos, pateikęs savo darbo apyskaitą prie žygio prisidedančios lietuvių visuomenės atstovų susirinkimui.

„Gyvenam tautai ir bažnyčiai..“

Pranas Lubinas, garsusis lietuvis krepšininkas, ir jo žmona Lietuvos Vyčių seime susitinka su tos organizacijos darbuotojais. Nuotraukoje iš kairės: F. Lubinienė, kun. kleb. J. C. Jutkevičius iš Worcester, Mass., Pranas Lubinas ir Leonardas Valiukas seimo rengimo k-to pirm. Frank Lubin and his wife met functionaries of the Knights of Lithuania at their national convention in Los Angeles. Foto L. Kančauskas

Lietuvos Vyčių seimo atstovės ir menininkės su seimo rengimo komiteto pirmininku Leonardu Valiuku. Iš kairės: L. Valiukas, L. V. centro fin. sekr. Johanna Jakunas iš Chicagos, aktorė Rūta Lee-Kilmonytė, banketo meno dalies pranešėja, sol. Prudencija Bičkienė iš Chicagos ir Vyčių centro vald. vicepirm. Eleanore Laurin iš Chicagos. Foto L. Kančauskas
Functionaries of the Knights of Lithuania meet during the 52nd national convention. Foto L. Kančauskas

Antrą kartą Lietuvos Vyčių organizacija turėjo savo metinį seimą Los Angeles mieste. Nė viena kita lietuvių organizacija nėra niekad turėjusi savo visuotinio suvažiavimo Kalifornijoje. Taigi, Lietuvos Vyčiai, JAV-bių lietuvių katalikų organizacija, yra judriausia lietuvių vienetas Amerikoje.

Lietuvos Vyčių 52-sis visuotinis suvažiavimas įvyko šių metų rugpjūčio 5-8 dienomis Statler Hilton viešbutyje, Los Angeles mieste. Buvo delegatų iš beveik visų didesnių krašto lietuvių bendruomenių, o vietos lietuviai gausiai lankė pagrindinius seimo parengimus: koncertą, suvažiavimo balių ir iškilmingą vakarienę.

Visas seimas praėjo iškilmingoje dvasioje ir pakilioje nuotaikoje. Suvažiavimo pirmą dieną buvo surengtas puikus koncertas, kurio programą atliko solistė Prudencija Bičkienė (iš

Evanston, Illinois), solistas Rimtautas Dabšys, pianistė Raimonda Apeikytė ir komp. Broniaus Budriūno vadovaujamas šv. Kazimiero parapijos choras. Anot Al Wesley (iš Great Neck, N. Y.), naujai išrinkto Lietuvos Vyčių centro valdybos pirmininko, „...jau vien tik dėl koncerto buvo verta atvykti į Los Angeles...“.

Visi koncerto solistai buvo geroje formoje ir savo pasirinktus dalykus atliko pasigėrėtinai. Bet koncerto viršūnė buvo choras. Jis atliko V. Klovos Pasveikinimo dainą, A. Račiūno Apynėlį, V. Klovos Udrio dainą, B. Budriūno Protėvių žemę ir jo paties naujosios Tėviškės namų kantatos ištraukas. Kantata palydėta didžiulėmis ovacijomis. Choro klausėsis JAV LB pirm. J. Jasaitis, sužavėtas choro dainavimu ir aukštu pasiektu lygiu, dirigentui pareiškė, jog jis mielai kvieštų chorą koncertui Chicagoje.

Suvažiavimo proga buvo atžymėti kun. kleb. J. C. Jutt-Jutkevičius (iš Worcester, Mass.) ir amerikietis laikraštinkas George Todt, turįs savo nuolatinę skiltį (column) Los Angeles Herald-Examiner dienraštyje. Iškilmingos vakarienės metu Lietuvos Vyčių Medalis (Knights of Lithuania Award Medal), duodamas pasižymėjusiam amerikiečiui ginant Lietuvos laisvės reikalą, įteiktas William F. Knowland, buv. JAV senatoriui, šiuo metu vieno iš didžiųjų Kalifornijos dienraščių — The Oakland Tribune — redaktoriui ir leidėjui.

Seimas, be savo organizacinės programos, turėjo, kaip matome, eilę viešų kultūrinių parengimų, kurie praturtino tuštoką losangeliškių lietuvių vasaros gyvenimą. Seime aktyviai dalyvavo PLB pirm. J. J. Bačiūnas, JAV LB pirm. J. Jasaitis (abu čia atvykę į seimo metu vykusį Lietuvių Bendruomenės Vakarų apygardos suvažiavimą), aukštųjų svečių tarpe buvo konsulas dr. J. J. Bielskis, aktorė Rūta Kilmonytė, Kunigų Vienybės pirm. kun. E. Abromaitis, prel. J. Kučingis, atstovavęs kardinolą McIntyre ir kt.

Seimui rengti komiteto pirmininku buvo L. Valiukas, parodęs daug sumanumo ir energi-

gijos, rengiant šį suvažiavimą. Jis taip pat suredagavo seimo programą, kuri be oficialios dalies turi ir vietos gyvenimo žinių bei skelbimų.

Šalia kitų seimo prasmingųjų momentų norėtusi išskirti bent porą, rodančių, kad Vyčiai ne tik eina su lietuviškąja veikla, bet kartais ir „užbėga“ į priekį. Iš Lietuvos Reikalų Komisijos pirmininko kun. J. Jutkevičiaus pranešimo paaikškėja, kokį didelį ir neatlaidų darbą vykdo garsindami Lietuvos laisvės bylos reikalą amerikiečių tarpe. Devyniolika metų veikia Lietuvos Reikalų Komisija, kuri duoda toną Vyčių kuopoms rengiant minėjimus, (Vasario 16, Birželio tragiškių dienų ir kt.), remiant žygius (žygis į Washingtoną, žygis į UNO lapkr. 13 ir kt.), remiant Rezoliucijų komiteto darbus ir pastangas ir kt. Vien 1965 metais komisija paruošė 11 biuletenių, o vyčiai parašė apie 18,112 laišku įvairiems valdžios asmenims ir įstaigoms. Kadangi žinome, kokį žymų vaidmenį amerikiečių gyvenime vaidina laišškai, čia vyčiai lietuviškų organizacijų tarpe užima pirmąją vietą. Sekimas amerikiečių spaudos taip pat yra ne paskutinėje vietoje: daugelis vyčių stropiai stebi lietuviškuosius reikalus amerikiečių spaudoje ir renka iškarpas bei siunčia centrai, kuris panaudoja tolimesnei propagandai.

„Visas šis darbas liudija, kad Vyčiai tautiškai nemiega, bet stropiai rūpinasi Lietuvos Nepriklausomybės atgavimu ir visu tuo, kas yra lietuviška. Reikia atminti, kad dauguma narių čia gimę ir auge ir nors gal niekada neteks jiems Lietuvoje būti ar gyventi, tačiau jie su pasišventimu ir sąžiningai dirba kelti lietuvių vardą svetimtaučiu tarpe ir visokiais galimais būdais Lietuvai padėti,“ — žodžiai iš kun. J. C. Jutkevičiaus pranešimo nėra vien žodžiai, bet nuolat vykdomi darbai.

Himno žodžiai „Ei, Vyčiai, gyvenam tautai...“ nuskambėjo netuščiai.

Kitas suvažiavimas (1966) nutartas šaukti Worcester, Mass., mieste. (V. R.)

Vyčių seimo atstovai ir svečiai 52 seimo metu Los Angeles mieste, Statler viešbutyje.

Delegates and guests to the 52nd Knights of Lithuania convention in Los Angeles.

Ateitininkų kongresas Toronte

1. Ateitininkų kongresą pradėdant. Pirmose eilėse matyti dr. Damušis, kun. Dabušis, kun. dr. Cukuras, prel. Balčiūnas, dr. Sužiedėlis, dr. Girnius. Foto P. Ažuolas

2. Kongreso prezidiumas: iš kairės V. Kleiza, J. Matulionis, dr. K. Čeginskas, sekretoriatas (Nėra kun. Butkaus). Foto P. Ažuolas

3. At-kų Fed. vadas dr. J. Girnius.

4. Naujasis A. F. tarybos pirm. dr. V. Vardys.

5. Dr. A. Sužiedėlis skaito paskaitą.

Scenes from "Ateitis" convention.

Minėdami savo organizuotos veiklos 55 metų sukaktį, laisvojo pasaulio ateitininkai liepos 2—4 dienomis buvo susirinkę į septintąjį Ateitininkų Federacijos kongresą Toronte. Pirmasis kongresas buvo sušauktas Kaune 1920 metais, minint organizacijos dešimtmetį, o vėliau pereita į penkmečių ciklą. 1940 metais organizuojamą kongresą sutrukdė ir kongresų tradiciją nutraukė bolševikų okupacija. Tradicija dabar vėl atgaivinta, deja, ne savoje žemėje.

Motto: "Ištikimi idealui, atviri laikui".

VII Ateitininkų kongreso ženklas

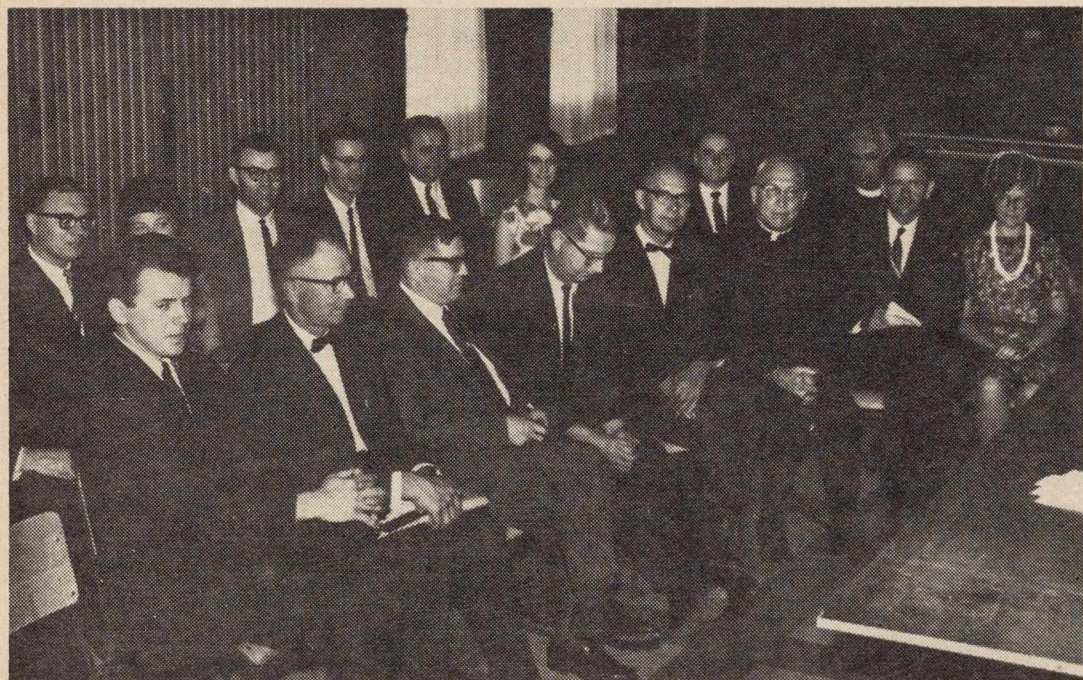
Du kongresai įvyko Čikagoje, o paskutinis — septintasis — Torontose mieste Kanadoje.

federacijos padaliniuose narių skaičius per 11 metų paaugo 35-40%. Kongrese paskelbti skaičiai liudija organizacijos gyvastingumą, keltos problemos ir rastieji atsakymai — jos dinamiškumą, rodantį, kad ateitininkai ir šiandien tebėra lemtingas lietuviškojo gyvenimo veiksnys.

Atvirybė laikui, ištikimybė idealui. — septintojo ateitininkų kongreso šūkis. Atvirybės laikui ir ištikimybės idealui santykio rūpestis lydėjo visus septintojo kongreso darbus. Paprastai išsireiškiant, kongresas ieškojo atsakymo į šį klausimą: ar atvirybės laikui dingstims galima principus lenkti prie laiko reikalavimų. Visų svarstymų išvados vedė į vieną atsakymą: į atvirybę laikui turime kreiptis ne savęs pateisinimui, bet savęs ir savo vietos pasaulyje suradimui.

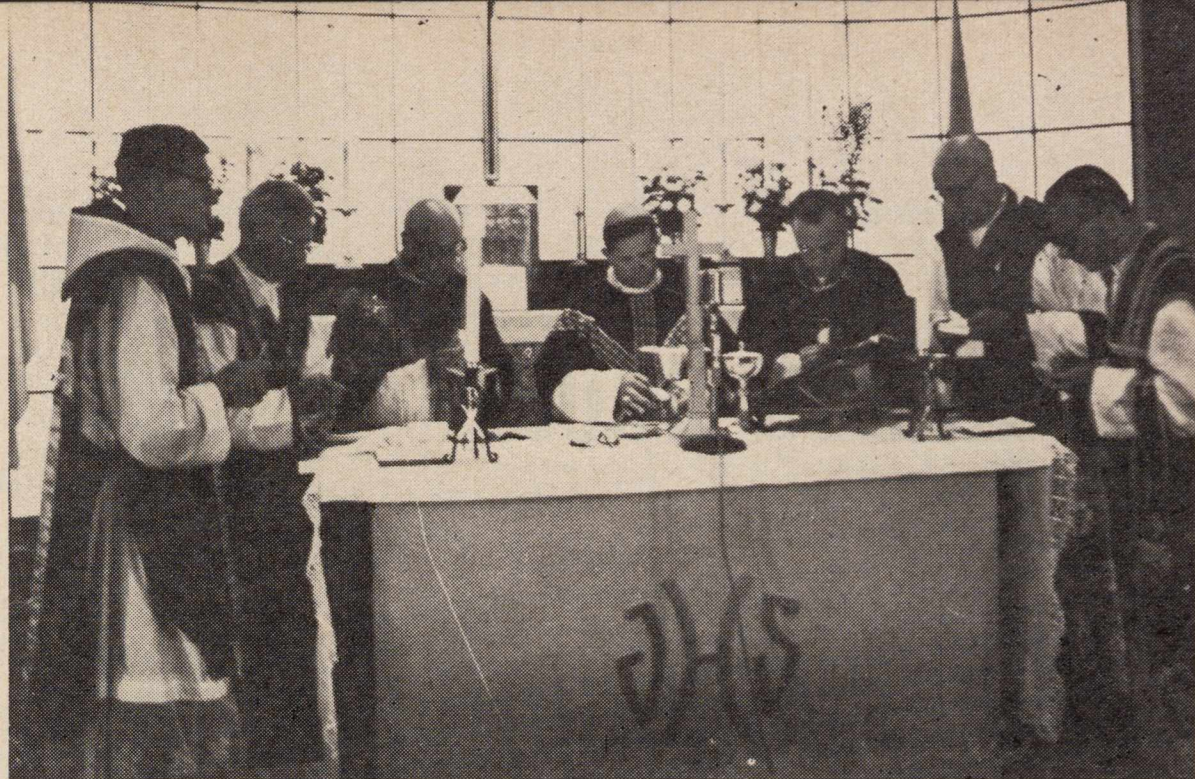
Ateitininkų Federacijos vadas dr. Juozas Girnius paskaitoje "Ateitininkų idėjiniai pagrindai ir laiko uždaviniai." kalbėjo:

"Atvirybė plati, kaip tikrovė, bet drumstai kontrastinga. Ištikimybė šviesi, kaip idealas, bet iš mūsų reikalaujanti visko — savęs pačių". Ateitininko atvirybė laikui ne principus lenkia prie faktų, bet "tikro-

Ateitininkų Federacijos Taryba, susirinkusi rinkti naujo pirmininko.
Council members of the Lith. Catholic Federation "Ateitis".

Pastarasis kongresas nebuvo toks gausus, kaip jubiliejinis kongresas Čikagoje 1960 metais. Tąsyk į kongresą buvo suplaukę virš 1000 ateitininkų. Torontose dalyvavo virš 500 (kartu su vietos jaunaisiais ateitininkais). Dalyvių sumažėjimą lėmė ne organizacijos susilpnėjimas, o nuošalesnės kongresui vietos parinkimas. Vaizdą apie kiekybinį ateitininkų kitimą galima susidaryti iš šios statistikos: penktajame Atkų Federacijos kongrese Čikagoje 1954 metais oficialiai buvo paskelbta, kad moksleiviams ateitininkams tuo metu laisvajame pasaulyje priklausė 500 narių, studentams — 290 ir sendraugiams — 800. Torontose kongrese generalinis federacijos sekretorius dr. Vytautas Vygantas kiekybinę pusę pavaizdavo tokiais skaičiais: moksleivių — 800, studentų — 400 ir sendraugių — 1100. Taigi, visuose

Vysk. Pr. Brazys, MIC koncelebracijos būdu atnašauja šv. mišias.
Bishop P. Brazys, MIC, and six other priests celebrating a Solemn Mass.

vę nušviečia idealu". Tikroji atvirybė, lyg išpažintyje, "kai ne saviimi grožimės (lyg veidrodyje) ir ne aplinkybėmis teisinamės, o nuogai į save pažvelgiame — tokie menki, ir tačiau ne kitų, o savo pačių kalte. Tokie esame, bet ne tokie norime būti, ir tada ryžtamės atnaujinti save."

Tą patį principą Federacijos vadas taikė ir nutautėjimo klausimą spręsdamas. Nepaisant moralės, o gyvenimo faktų, "laisvė iškreipama į paprastą sauvale: ko noriu, tai ir gera. Toks pavojus ypač iškyla tautiniu klausimu. Kada tik jaunieji lietė nutautimo klausimą, visada tik analizavo, kaip nutautama ir kiek jau nutauta. Bet reikšmingiau paieškoti, kaip galima nenutauti. Vis girdima: taip apsisprendžiau. Bet rečiau klausama: ar dorai apsisprendžiu? Taip pat vis deklamuojama: mes jaunoji karta, mes tokie ir tokie. Gal būt, iš tikro tokie esate. Bet ar visada tokie ir privalote būti?"

Dr. Antanas Sužiedėlis, Vašingtono katalikų un-to profesorius, paskaitoje "Žvilgsnis į ateitininką žmogų iš psichologinės pusės" nurodė, kad dvilypė aplinka sudaro progą "rinktis iš kiekvienos ne tik tai, kas geriausio — kaip mes sau įpratę įtaigoti — bet ir tai, kas tuo ar kitu metu mums palankiausia

ar parankiausia." Kaip ir dr. Girnius, taip ir dr. Sužiedėlis prieina išvados, kad ne pačios galimybės, bet moraliniai principai turi lemti mūsų kelių pasirinkimą: "Svarbu betgi suprasti, kad jei toji dvilypė egzistencija yra puri dirva silpnybių puoselėjimui, tai dar nereikia, kad ji būtina turi būti taip ir išnaudota, tik savo naudai palenкта. Tvirtam žmogui, tikram savo verte, nes iš tiesų vertai gyvenančiam, nereikia pigių kelių, kad save tauriu praregėtų. Tvirtas žmogus puoselėja ne savisaugos manevrus, o darbą ir auką."

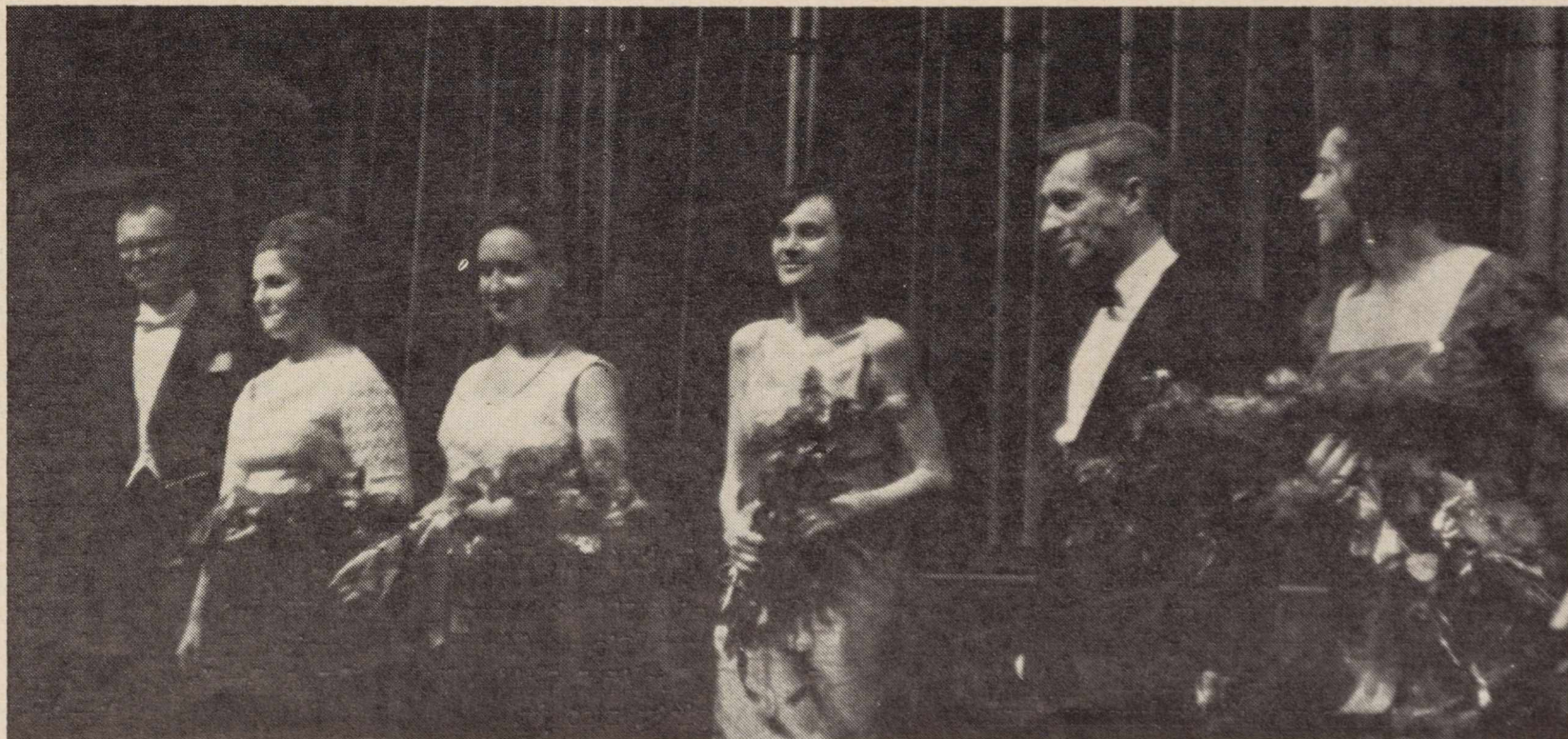
Nuostabiai gražiame pamoksle vyskupas Pranas Brazys iškėlė atvirybės reikalą ne tik laikui ir aplinkai, bet ir savo artimui, išryškindamas tikrąją artimo sampratą. Tik pilnu religinių ir tautinių idėjų išpažinimu ir pasiaukojimu galima atsinaujinti patiems ir nešti atsinaujinimą pasauliui.

Federacijos tarybos pirmininkas dr. Adolfas Damušis, kalbėjęs pirmajame posėdyje, priminė reikalą vertybes pavaizduoti faktais, duoti sprendimus laiko klausimams ir tikrovę palenkti idealams, o naujai išrinktasis tarybos pirmininkas dr. Vytautas Vardys, Visconseno uni-

Nukelta į 17 psl.

Meninininkai, atlikę vakaro programą: sol. J. Vaznelis, Silvija Gedvilaitė, pianistė A. Kepalaitė, akt. J. Boley, sol. Pr. Bičkienė.

Artists who performed at the convention concert. Foto P. Ažuolas

Milžinų puota

Devintas skyrelis iš veikalų "Šaunus penketukas", už kurį autoriui paskirta šių metų jaunimo premija. Pirmuose skyriuose milžino Branduolio kelionių nuotykių. Keliaudamas jis susitinka dar keturis nuostabius milžinus ir kviečia pasižvalgyti po pasaulį. Visi sutinka. Pirmasis, Marmūzas, kurio nosis tikras arbūzas. Vieną šnirpšlį užspaudęs, pro antrąjį pučia į malūną. Sparnai tratedami sukas, Antrasis, Palaimukas, negirdėtas šaulys. Už trijų šimtų pėdų nuotauko iš šautuvo į uodo snapą ant ramunės žiedo. Trečiasis, Dunda, kuris bėga greičiau negu vėjas, negu garsas. Ketvirtasis Drudaila — medkirtys. Kelis medžius, virve apjuosęs, rauna su šaknimis. Visiems bekeliaujant per girią, pradėjo temti. Branduolys pasiūlė Drudailai, kaip geriausiai pažįstančiam girią, surasti tokią vietą, kur gryo šalto vandens bûtų, kur laužui susikurti erdvės užtektų, kur pavakarieniauti ir pernaktuoti galėtų su malonumu.

Drudaila vedė beveik užsimerkęs, tik paostydamas. Kai atvedė į aikštę, visiems labai patiko. Branduolys sušuko:

— Ar bereikia geriau? Puiku, Drudaila!

Marmūzas nusiminęs atsiliepė:

— O kaip gi dėl maisto? Juk mes taip pakubom, nieko neįsidėję kelionei... Pilvai jau staugti pradeda, kaip šunys...

Palaimukas atkirto:

— Nei viena žiurkė nepastipo dar badu, svirne belandžiodama!

— Taigi svirne...

— O kas gi tau miškas?

Visi garsiai nusikvatojo, supratę Palaimuko mintį. Pradėjo žvalgytis.

Aplinkui aukšti tankūs medžiai, kaip tvirtovės siena. Aikštės pakraščiu gurguliavo sraunus paversmių upeliukas. Miško glūdumas ir prislopintas upelio gurguliavimas savotiškai veikė vyrus. Vienus traukė svajoti, kitus priešingai — šūkauti, triukšmauti.

Besižvalgydami pastebėjo laužo liepsną. Tuoju sužiūro į Drudailą. Šis iš jų akių suprato, ko norėtų paklausti.

— Aišku, kad plėšikų būta! Niekas negali užtikrinti, kad čia saugu. Giria plati, tanki. Žmogžudžiai ir plėšikai visada čia slapstosi. Teks budėti paeiliui...

Marmūzas nusijuokė:

— Gal ir drebėti dar? Tokie vyrai, o bijomės plėšikų! Aš vienas tik savo kvapu šimtą jų pripločiau prie medžių stuobrių.

Drudaila pasijuto ižeistas.

— Kas tau sakė, kad bijotumėm? Aš kalbu apie kokį nors netikėtą įvykį, jeigu visi kietai užmigtumėm. Juk miegančiam ir kiškis gali įspirti į panosį.

— Vėliau pasiginčysim! — įsiterpė Branduolys: — Dabar matot, jau saulė vakarop. Tuoju į darbą! Palaimukas ir Dunda medžioti. Drudaila eina kartu — bus nešikas. Aš ir Marmūzas parinksim medžių ir kursim laužą.

Sauso kuro laužui ilgai ieškoti nereikėjo. Čia pat buvo privirtę stambių gerų vėjalaužų. Tik paimk ir neškis. O milžinams tai nieko nereikia.

Netrukus pleškėjo didžiausias laužas. Degė ne šakos, bet eglių, pušų stuobriai. Degė ir taip pleškėjo, lyg čia kareivių kuopa šaudytų iš šautuvų. Sieksninės liepsnos vos neprašokdavo aukštųjų medžių viršūnių. Smarkiausia kaitra iš tolo svilino.

Po kiek laiko triukšmingai, šūkaudami grįžo medžiotojai. Laukienos iki valios. Parvilkę tetervinų, kiškių, stirnų. Greitakojis Dunda net raitas parjojo. Už šakotų ragų nusi-tvėręs, atpoškino veislinį briedį. Visi gėrėjosi.

— O-ho! Tai bent kepsnys!

Briedis putotas, priilsintas vis dar spardėsi ir muistėsi ragais. Drudaila tvojo kumščiu tarpuragėn. Briedis nei nesumykė. Iš sykio krito negyvas.

Švarių žaižaruojančių žarijų jau buvo pakankamai. Prakasę žarijose duobę, metė ten paukščius, žvėrelius. Metė, kaip yra: suplunksnom ar plaukais, tik išdarinėję vidurius.

Briedį kepė skyrium. Nudyrė jam odą. Tos pat odos išrėžtais diržais suraišiojo per riešus kojas. Prakišo Branduolio kuoką ir uždėjo ant keturių baslių, kryžiskai po du su-nertų.

Degė, svilo plaukai, plunksnos. Kepė, čirškėjo mėsos. Tirštas nemalonus oras susidarė ties laužu. Pamažu tas oras silpnėjo ir visai pranyko. Skanus kepsnio kvapas pradėjo kutenti nosis. Mėsos šuto, spirgėjo savo taukuose ir odoj.

Visi, ilgais pagaliais apsiginklavę, sėdėjo aplink laužą. Karts nuo karto žarstė žarijas. Smarkiai patraukdavo nosimis besibaigiančios kepti laukienos kvapą. Seilė bematant nebetilpdavo burnoj.

Drudaila šioje puotoje jautėsi tikrasis šeiminkas. Tik jis vienas, kaip medkirtys, turėjo kirvį, piuklą ir peilį. Drudaila smarkokai patraukė nosimi ir džiugiai pranešė:

— Taigi... Galėsime jau pradėti...

Jis pirmasis nusitvėrė apskrudusį, patamsėjusį kiškio kepsnį. Perlaužė pusiau paskui-galį. Tajį dar perplėšė, laikydamas už kojų. Kulšys garavo, degino lūpas. Aušindamas pūtė ir ir išsišiepęs kando. "A-ta-ta! Gerai..." Gardžiausiai pirmąjį kąsnį nurijęs.

Branduolys staiga suriko:

— Tik tu, Marmūzai, nepabandyk užsimiršęs papūsti! Dievai žin kas čia pasidarytų! Tu verčiau pamosuok ore, kai aušinsi.

Smulkieji žvėreliai, paukščiai tik užkanda. Visi žiūrėjo į apkepusį, gerai paraudusį briedžio patiekalą. Drudaila viens du sužnekino savo kirviu ir mestelėjo kiekvienam po luitą.

Kai kurie jau tiek buvo prisikimšę, kad ištroško gerti. Skubėjo prie upelio. Pasilenkę nepasiekė. Tad kniūpščiom, visą savo ūgį patiesę ant kranto, sriaubė tiesiog iš šaltinių vagos.

Bevalgant žarijos buvo priblėsusios. Ant jų klojosi švelnūs balzganai pelenai. Tokie lengvučiai, malonūs, kaip pūkas. Vietomis, kur padvelkdavo vėjelis, jie kilo ir sklaistėsi ore. Sunku buvo beatskirti, kur čia naktiniai drugeliai ir kiti smulkūs vabzdžiai.

Girios aikštėje vis temo ir temo. Uodai su mašalais pradėjo meilintis apie ausis: "Bro-liū-ū-ūk! Bro-liū-ū-ūk!" Vėl užkūrė laužą, kad apsigintų nuo jų.

IŠ
LITERATŪROS VAKARO MELBOURNE

Pulgis Andriušis

Lietuvybės išlaikymas

Feljetonas,
skaitytas Meno Dienų literatūros vakare
Melbourne

Atsiplukdinę čionai, mes sakėme, kad tikrai išlaikysime jaunimo lietuviybę. Šis gražus seimelis taip pat mus kviečia išlaikyti lietuviybę, ir taip pat "Mūsų Pastogė" medum pateptais straipsniais, jog ramus tautietis nuliekamu nuo valgymo ir gėrimo metu šventai tiki, kad ką gi kita veiksi nepalaukęs jaunimo lietuviybės!

Dabar paklauskime, ką sako mano prancūzų zonos prietelius Kęstutis Zakučianskis, buvęs ištikimas konjako ir akordeonų aprūpintojas poišvadaviminiais laikais Pietų Vokietijoje, o dabar gražiai apsipinigavęs Adelaidės rangovas.

Tą vakarą, kai ji aplankiau gerame Adelaidės priemiestyje, kai į skambučio sutilindžiavimą jisai atidarė savo brangios pilaitės duris, įkišęs koją, kad nekviestas nepatektų į vidų ir nesuterščiau kilimų, labai atsiprašė ir su manim tekalbėjo ant atviro oro verandos, iš manęs su malonumu priėmęs cigaretę. Prašiau jį aukų Vasario Šešioliktajai, paskui primesti vieną kitą niekniekį lietuvių namams, paskui priimti pakvietimą į moterų sekcijos balių, paskui pirkti anizes loterijos bilietą už dešimt šilingų, paskui paremti kalėdinę savaitgalinės mokyklos eglutę su vaidinimu, kuris niekam kitam nepatinka, kaip tik rengėjams, paskui prisidėti prie bendrų Kūčių, kur net patys kunigai nuobodžiauja, paskui ateiti į Naujų Metų balių, kur nieko nauja nėra.

Taigi Kęstutis Zakučianskis, priimdamas mane verandoje ir vis laikydamas koją tarpduryje, kad neįsiveržčiau į vidų, pasipasa-kojo savo jaunimo lietuviybės išlaikymo istoriją. Dar su malonumu paėmęs iš manęs kitą cigaretę, jisai išdėstė sekančius faktus.

Dvylika metų dirbau naktinį darbą dėdės Tomo lūšnelei pasistatyti, dvylika metų nemačiau nei žmonos, nei vaikų, išskyrius re-tas akimirkas, kai gamta priversdavo atsikelti. Tryliktaisiais čiabūvystės metais, gavęs dieninį darbą, pirmą kartą atsisėdau prie bendro pusryčių stalo ir, gerdamas arbatą, žiūriu, kad negaliu susikalbėti nei su žmona, nei su vaikais. Jie visi kalba puikiausia suvalkietiška tarme. O aš, per tiek metų dirbdamas tik su australais, nebesuprantu, kas yra staldas, stuba, viralinė. Turiu bėgti į salioną pasiimti Pėteraičio lietuviškai anglišką žodyną, atsiversti tam tikrą puslapį ir pasiskaityti anglišką paaiškinimą.

Tėveli, viralinė suvalkietiška iš viso nereikia virtuvės, — tai yra kiaulėms, o ne žmonėms maisto gaminimo vieta, — įsikiša į kalbą jaunesnioji Zakučianskio mergaitė. — Ir prašau įmesti į taupymo kiaulikę šešius penus už anglų žodžio pavartojimą namuose!

Ir po to, kad nori, išlaikyk lietuviybę kaip liepia Vlikas ir "Mūsų Pastogė"!

SEPTINTOJI DIENA

Gyvena žemėje žmogus —
žmogus iš NIEKO ir iš žemės padarytas.
Pamiršęs Viešpaties žodžius,
iš rojus sodų išvartytas —
gyvena žemėje žmogus

ir kuria sau Pasaulį kitą...
Užmiršęs džiaugtis tuo,
kas Viešpaties seniai jau padaryta,
kaip kormis rausias jis
po žemę šitą:
ir vis mėgina ir mėgina
iš NIEKO — NIEKĄ sulipdyti,
pats žmogų Naują
ir dievus naujus
pasidaryti...

Nebuvo Nieko Pradžioje —
ir Pabaigoje — nieko nebebus!
Nes ką sukūrė Viešpats
per šešias ramias dienas —
sugriauti spės per vieną,
Septintąją šią dieną —
iš žemės grumsto
padarytasis žmogus!

VIZIJA

Šią naktį sapnavau:

Stai sugrįžtu į gimtą sodžių —
su nauju Holdenu ir lietuviškai
nemokančia šeima, —
kaip pridera tautiečiui,
pabuvusiam ilgiau kiek svetimam krašte.
Tik niekas džiaugsmo neparodė —
nes pasitiko mus
tik mirtina tyła.
Nebėgo paskui mano naują "karą"
vaikai, nustebe ir basi...
Tušti laukai,
namai sugriuvę, apleisti,
tartum po maro,
o vartai — vėjų išverstil
Tik tarė beržas klevui pakelėje:
— Va, pažiūrėkite, ir vėl važiuoja svetimi!
— O ne! — šaukia laukams ir vėjams, —
O ne! Mes tėviškėn parėjom...
Mes čia savi... visi visi savi!..

Čia žmona mano Jenny,
čia sūnūs — John and Lerry...
Kalbos jei šitos nesupranta, —
e, jie juk dar jauni...

— Sūnau, — žolė po kojom tarė: —
tu pervėlai čia sugrįžti,
nėra čia tavo brolių,
ir motinos — seniai jau nebėra.
Mes saugojom tikrai šios žemės meilę
ir jų varge išmintas pėdas —
toli ten Sibire jie patys užkasti...

Rankas iškėlęs puoliau žemėn
tas pėdas pabučiuot su atgaila.
Žmona šypsojos pro vualį,
kai išsigandęs man sūnelis tarė:
"O. daddy, look out,
juk šita šemė kru-vi-na!"

KAREIVIS ATOSTOGOSE

Gatvių liepose siaučia gegužis
Saulė auksu bulvarą užpylė,
Ramūs, tylūs manōs širdies dūžiai,
Kaip rami taikaus miesto idilė.

Aš esu lyg iš naujo užgimęs,
Lyg šviesiausių sulaukęs Velykų,
Nors žinau — veide aštriosios žymės,
Mirties pirštų įrėžtos, paliko.

Ar manęs tik klausia neapgauna?
Ar man pokštų tik nekrečia akys?
Girdžiu juoką — laimingą ir jauną,
Kai praeina gatve mėlynakės...

Lyg iš pragaro grįščiau į rojų...
Aš kautynių triukšme, karo dūmuos
Užmiršau, kad kažkur egzistuoja
Palaimingas akių mėlynumas...

Nebereikia šliaužiot po žemę,
Iš duobės ropomis vėl į duobę,
Ir žiūrėt, ant taikiklio paėmus,
Kaip mirtis kitą žmogų pagrobia...

O kaip gera pajust — esu gyvas!
Širdis plaka tokiais ramiais dūžiais,
Kai darželiuose žydi alyvos
Ir alėjose siaučia gegužis.

Įsimyliu iš pirmojo karto
Gatvėj sutiktą jauną merginą —
Nuo jos šypsnio imu pasigerti,
Lyg nuo seno ispaniško vyno...

Juozas Mikštas

SNIEGO KARALAITĖ

Ten vėjas pusto purų sniegą,
Čia siaučia vasaros kaitra.
O sniego karalaitė miega,
Ir karalaičio jos nėra.

Vai, ne į karą jis išjojo...
Tik merdi užkeiktam rūsy,
Kur pragaru pavertus rojų,
Jį sergi ragana baisi.

Ten šviečia skambios ledo žvakės,
Čia žydi medis ir gėlė.
Ten sniegės lakios, čia — plaštakės
Tetrokšta džiaugtis ir mylėt.

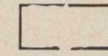
O sniego karalaitė miega,
Bedalė karalaitė ta,
Kuri pabėgo čia nuo sniego
Ir liko saulės užburta.

JAUSMŲ SIUNTINĖLIS

Žinau, kad vis dar man palieki tuščia vietą
Prie savo švenčių stalo, liūdno ir kuklaus,
Kur daug skaudžios vienatvės ašarų išlieta,
Daug iškentėta sielvarto tylaus.

Ir štai, po daugio bastymosi metų,
Su ta mintim, kaip su kančia, apsipratau.
Kada vien tik jausmai visur tave temato, —
Tik juos, tik juos galiu pasiūsti tau.

Ak, nesvarbu, iš kur, tegu jie skrenda
Ten, pas tave, kelionių dulkėm apnešti.
Ir tepasako, kad širdis ramybės nesuranda
Šitam toliam pasaulio pakrašty.

Kazys Kunca

YLIAUSIA YLA

Baltaširdžiai baksi yla,
Jodami juodais;
Raudonsnapiams padai svyla,
Spiaudosi nuodais.

Keičia vadą su vitražu,
Žentą su raide...
Ir visus naujai nudažo
Vyžų parade.

Liepia Marse steigt Kalimną —
Iškylai draugams...
Plius skaistyklą aukso himnui...
Dolerio saigams.

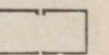
Į plutoną siūlo ginti
Pusšimtį nuogų,
Kad ten veistųsi, augintų
Atsargas vergų.

Juodukus liepia nuprausti,
Aprengti rūku,
Kad valdžioje valdžią jaustų
Kvepiant česnaku.

Geltoniems užkurti pirtį,
Pirtį iš pircių,
Kad net velnias jaustų mirti
Tupint ant pečių.

Pabaigai paskelbt pasauliui:
— Žemėje taika!
Komisarų šviečia saulė...
Gerbkit ją, klika...

Baltaširdžiai baksi yla,
Jodami juodais...
Raudonsnapiams padai svyla,
Spiaudosi nuodais...

KNYGOS IR AUTORIAI

— Danguolė Sadūnaitė-Sealey išvertė Antano Tulio apysaką "Varlės laidotuvės" (The Funeral of the Frog), kurią išspausdino "Short Story International" (Summer), per dvejus metus išspausdinęs jau trečią lietuvių autorių kūrinių. Short Story International spausdina įvairių tautų parinktus trumpus beletristikos dalykus. Kiekvienas dalykas yra iliustruojamas; redakcija prideda autorių, o kartais ir vertėjų aptarimus. Su žurnalu ryšį užmezgė Stepas Zobarskas.

— Baltramiejaus Vilento Lietuvišką Katekizmą (iš 1579 metų) išleidžia Pyramid Press Publishers, 820 Kentucky Home Life Bldg., Louisville, Ky. 40202. Tai viena iš svarbiausių ir seniausių lietuvių kalbos dokumentų. Jis bus atspausdintas iš Vilento originalo, su komentarais. Teksto 78 psl. ir faksimilės 74 psl. Veikalas mokslininkams parengtas, vertas išsityti lietuvių kalbos istorija besidomintiems ir bestudijuojantiems. Irišta knyga kaštuos \$20, galima užsisakyti "Lietuvių Dienų" žurnalo administracijoje.

— Liepos 27 d. — rugp. 3 d. okup. Lietuvoje viešėjo prancūzų rašytojas Jean Paul Sartre su savo sugyventine Simone de Beauvoir. Sartre dalyvavo Helsinkyje vykusiame komunistams simpatizuojančių organizacijų surengtame vadinamame Taikos kongrese.

Svečiai, grįždami į Prancūziją, suasoje okupuotoje Lietuvoje ir informavę apie Prancūzijos literatūros, teatro bei kultūros gyvenimą.

Po savaitės viešėjimo, su išvykstančiais svečiais komunistinės Eltos korespondentas padarė pasikalbėjimą, kuris paskelbtas "Tiesoje" (rugp. 4 d., nr. 181). J. P. Sartre daugiausia kalbėjosi apie Lietuvos kraštą su originalia kultūra, apie menininkus, panaudojančius liaudies motyvus architektūroje ir kt. Paklaustas, ar Lietuvos žmonės prispausti ir pavergti, kaip tvirtinanti "Vakarų šalyse reakcinė buržuazinė propaganda", Paul Sartre atsakęs, kad "šiai ar taip, visi lietuviai, su kuriais man teko susitikti, yra tikrai laisvų žmonių pavyzdys".

Sartrui, kaip žinoma, prieš metus paskirta Nobelio literatūros premija, kurios jis, norėdamas likti "laisvas rašytojas", nepriėmė. Pasirodo,

kad Sartro "laisvė" labai gražiai sutampa su pavergtos Lietuvos "tikrai laisvais žmonėmis". Komunistuojančiam Sartrui akių neatvėrė kruvinai numalšintas vengrų sukilimas; dvasiškai aklas jis, atrodo, paliks ir po šios kelionės.

— JAV-se estai turi įsteigę poeto H. Visnapuu vardo estu literatūros fondą, kuris kasmet skiria literatūros premijas. Neseniai premija paskirta estų filologui ir literatūros kritikui, Floridos universiteto profesoriui Ants Oras; premija jam suteikta už monografiją apie estų poetę Mariją Under.

LD redakcijai Ants Oras atsiuntė paminėti savo sudarytą ir vokiečių kalbon išverstą estų poezijos rinktinę antologiją "Aštuoni estų poetai" (Acht Estnische Dichter). Rinkinyje yra šių poetų kūrybos vertimų: Gustav Suits (1883—1956), Maria Under (1883—*), Henrik Visnapuu (1890—1957), Heiki Talvik (1904—1945), Betti Alver (1906—*), Uku Masing (1909—*), Bernard Kangro (1910—*), Aleksis Rannit (1914—*).

Antologija dedikuota Marijai Under, laikomai žymiausiai estų poetei. Knygos pradžioje įdėta 11 psl. kondensuotas įžangos žodis, kuriame aptariama estų literatūros augimas, srovės ir autoriai Estijos Nepriklausomybės metais. Lietuviams iš jų daugiau buvo žinomas H. Visnapuu, atlape nešiojęs gėlę, kūryboje — subtylus ir estetiškas. Esame turėję taip pat M. Under vertimų (S. Santvaro ir kt.), bet labiausiai pažįstame lietuvių kultūros bičiulį A. Rannitą. Įdomu, A. Oro minėtis parafrazuojant, pastebėti, kad estų tautos kūrėjai, rašę tais pat metais, kai anglosaksų ir kitų Europos poetų kūryboje dominavo dekadanso dvasia (Waste Land poezija), reiškė kūrybinį entuziazmą ir ieškojimą prasmės, džiaugsmo, gyvenimo pilnumos.

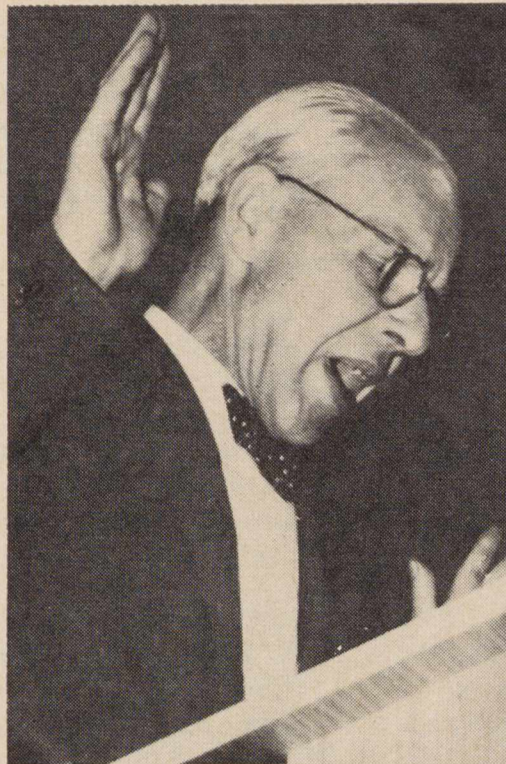
Antologija spausta Švedijoje, turi 222 psl. Tai yra gražus, vertingas leidinys, rodąs atgimusios ir kūrybingos tautos pastangas ir laimėjimus poezijoje, kuri taip maža kam dėl kalbos barjero teprieinama. Malonu pasinaudoti bent vertimu.

Meno dienoje Melbourne literatūros ir muzikos koncerto klausytojai ploja. Pirmoje eil. matyti — poetas V. Kazokas, A. Krausas, I. Jonaitis (Krašto valdybos pirm.), E. Žižienė, Meno dienų kom. pirm., M. Martišienė, P. Martišius, J. Valys, Tarybos pirm.

Audience at the concert held in Melbourne, Australia, during Art Days.

MELBURNO VAKARO DALYVIAI

Pulgis Andriušis

P. Andriušis (g. 1907) — aukštaitis su kūnu ir su dūšia, rašytojas beletristas, pradėjęs humoreskomis bei kelionių aprašymais. Vėliau daug vertė (žymiausias darbas — Don Kichoto vertimas). Tretyje perėjo į lyrinę beletristiką, užsirekomenduodamas savaimingu stiliumi, sukurdamas gyvus aukštaitiško kaimo žmonių ir buities paveikslus. Už beletristiką jaunimui ir suaugusiems P. Andriušiu suteikta keletas premijų.

Marija Irena Malakūnienė

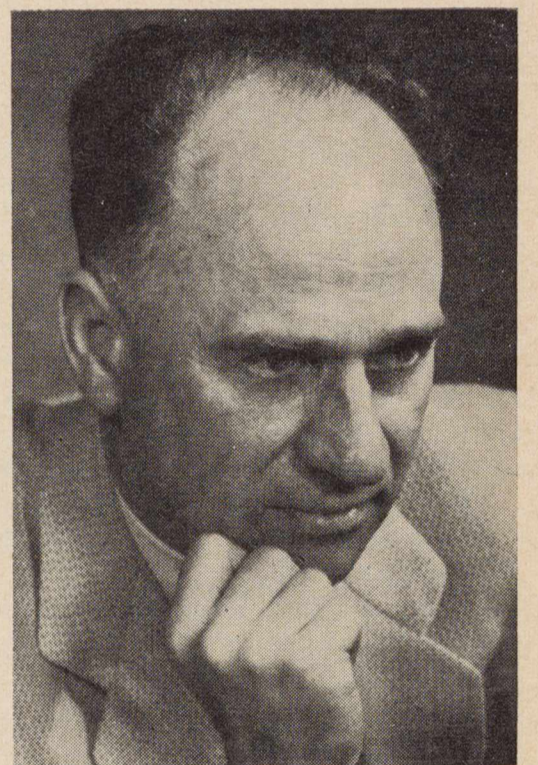
M. Malakūnienė, dalyvavusi Melbourne Meno Dienų literatūros vakaro programoje, skaitytojams nežinoma autorė, spaudoje pasirodo bene pirmą kartą. Ji turi ką pasakyti, ir tai liečia mus visus.

J. A. Jūragis, žemaitis (g. 1917), spaudoje reiškiasi nuo 1939, spausdindamas Trimitę, Ateitį, Jaunajam ūkininke, Kary ir kt. Į Australiją atvyko 1948. Rašė į vietinius liet. laikraščius ir JAV spaudą eilėraščius, kritiką, prozą. Pernai išėjo jo eilių rinkinys "Tolimieji mi-

ražai". Tai jaunystės ir tėvynės peisažai, žiūrint iš benamio žmogaus kampo. Forma skambi, mintys ryškios, ne vienas posmas tikų muzikai.

Juozas Almis Jūragis

Juozas Mikštas

J. Mikštas (g. 1913), vilnietis, jaunystėje išėjęs aktyvaus patrioto kelią, lenkų suimtas, laikytas kalėjime, vėliau pabėgęs ir pasitraukęs į Lietuvą. Bendradarbiavo vilnijos lietuvių spaudoje, o vėliau N. Lietuvos patriotiniuose laikraščiuose, kaip Mūsų Vilnius, Karys, Pavasaris ir pn. Į Australiją atvyko 1947 m. Dirbo kasyklose. Plačiai bendradarbiauja liet. vietos ir JAV-bių spaudoje. Gimtosios žemės meilė ir džiaugsmas bei skausmas skamba jo dažname posme.

K. Kunca, panemunietis, ilgai ir atkakliai kopė poezijos Parnasan, vis nesulaukdamas pripažinimo iš nepriklausomos Lietuvos spaudos redaktorių. Nepadėjo plunksnos ir tretyje bei Australijoje, dalyvavo lit. vakaruose, linkdamas į naują pusę — satyrą. Po šio vakaro autoriui, sunkios ligos išiktam, teko atsigtulti į ligoninę.

Šeštadieninės Maironio vardo Lietuvos Mokyklos Brooklyne 1964/5 mokslo metų mokiniai, mokytojai, Tėvų komiteto nariai ir globėjai.

1964/65 school year pupils, teachers, and parents' committee members or the Maironis Lithuanistic school in Brooklyn, N. Y.

Šeštadieninė Maironio vardo mokykla Brooklyne šiais metais minėjo savo darbo 15-ąsias sukaktį. Prieš 1950 metus Apreiškimo parapijoje smokykloje veikė lietuvių kalbos klasė, bet, padidėjus mokinių skaičiui, Tremtinių Dr-jos valdyba 1950 m. įsteigė šeštadieninę mokyklą, kuri išsiplėtė į tikrą lietuviškos mokyklos židinį. Nuo pat pirmos dienos iki dabar mokyklą globoja parapijos kleb. kun. N. Pakalnis.

Mokykla per 15 metų yra išleidusi 113 abiturientų. Šiais metais mokyklą lankė 183 mokiniai. Dabartiniu laiku veikia aštuonios klasės, vaikų darželis ir pagalbinių klasių lietuviškai nemokantiems. Dėstomi šie dalykai: tikyba, lietuvių kalba,

Balsienė, I. Vilgalienė, K. Vainius, ir V. Katinas, suruošė iškilmingą minėjimą-vakarą. Iškilmių metu išleisti 8 abiturientai.

MAIRONIO MOKYKLA BROOKLYNE 15 metų sukaktį minint

Lietuvos istorija, Lietuvos geografija, tėvynės pažinimas, tautiniai šokiai ir dainos. Mokykloje dirba 13 mokytojų: kun. J. Pakalniškis, kun. A. Račkauskas, E. Ruzgienė (vedėja), J. Matulaitienė (inspektorė), J. Kregždienė, O. Barauskienė, J. Gerdvilienė, K. Šventoraitienė, G. Nutautaitė, E. Urbelienė, O. Balčiūnienė, dr. Vl. Krivickas ir R. Kisielius.

15 metų jubiliejų minint, Tėvų komitetas, kurį šiais metais sudarė pirm. G. Surdėnas, E. Butkienė, R.

Iškilmėse dalyvavo tarp kitų svečiai: Lietuvos kan. konsulas New Yorke V. Stašinskas, mokyklos globėjas kleb. kun. N. Pakalnis, LB N. Y. apyg. pirm. J. Šlepetytis, LB Great Neck apyl. pirm. H. Miklas, Tremtinių dr-jos, kuri mokyklą įkūrė, narė O. Tercijonienė, mokykloje dirbusių mokytojų atstovas Pr. Naujokaitis, visų abiturientų laidų atstovė L. Šileikytė, Tėvų komiteto nariai, dirbę mokytojai, dabartiniai mokytojai ir 7 klasių mokiniai.

J. Matulaitienės paruošti Maironio mokyklos mokiniai šoka "Lenciūgėlių" mokyklos 15 metų sukakties minėjime.

Šoka: Ligija Birutytė, IV kl., Vytautas Gerulaitis, V kl., Rūta Gerulaitytė, IV kl., Rita Biknevičiūtė, III kl., Giedrė Kregždytė, IV kl.

Young dancers of the Maironis Lithuanistic School in Brooklyn, N. Y.

Mokykla dėkoja visiems už gerus linkėjimus, gautus sveikinimus sukakties proga ir tikisi ateityje laimingai ugdyti lietuvišką žodį, tėvynės melą jaunime ir visuomenėje.

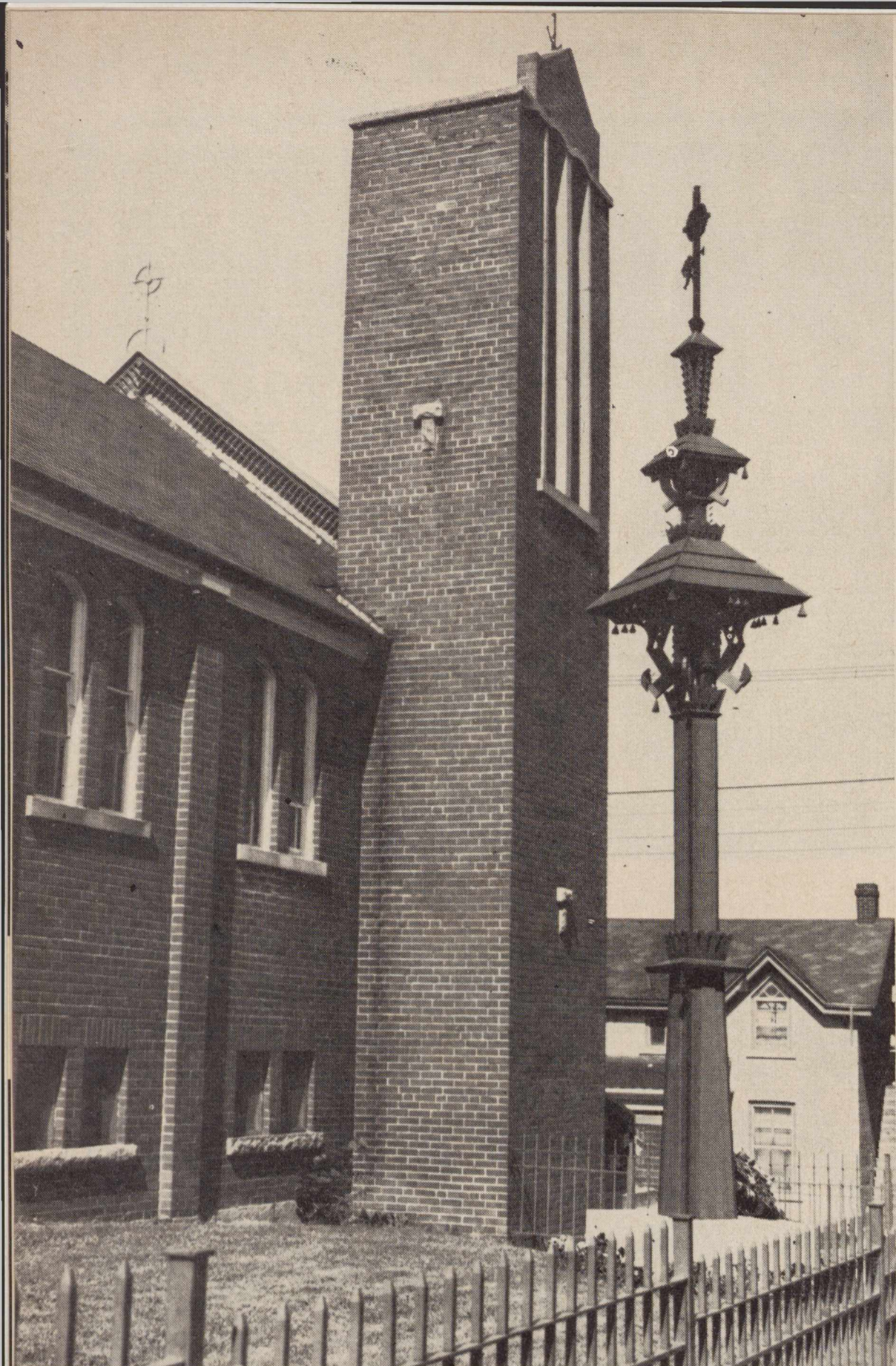
E. Ruzgienė

Šeštadieninės Maironio Lietuvos Mokyklos Brooklyne 1964/5 m. m. abiturientai ir mokytojai:

Sėdi (iš k.) mokytojai: J. Matulaitienė, kun. J. Pakalniškis, kun. A. Račkauskas, E. Ruzgienė—mokyklos vedėja, O. Barauskienė, J. Gerdvilienė, J. Kregždienė, E. Urbelienė; stovi: mokyt. R. Kisielius, abiturientai: A. Samušytė, P. Sandanavičius, A. Ruzgaitė, V. Srazdis, D. Leveckytė, A. Miklas, J. Strazdytė, A. Urbelis, mokytojos G. Nutautaitė ir O. Balčiūnienė.

The 1965 graduates and teachers of the Maironis Lithuanistic school.

Foto nuotraukos — R. Kisielius

Neseniai pastatyta Hamiltono liet. par. klebonija su šv. Juozapo statula.
Foto P. Ažuolas
The new rectory of the Hamilton, Canada, Lithuanian parish.

Hamiltono liet. bažnyčia ir kryžius-paminklas "Lietuvos kankiniams".
Lith. church and cross dedicated to the Lith. martyrs, Hamilton.
Foto A. Juraitis

HAMILTONO LIETUVIŲ PARAPIJA AUGA

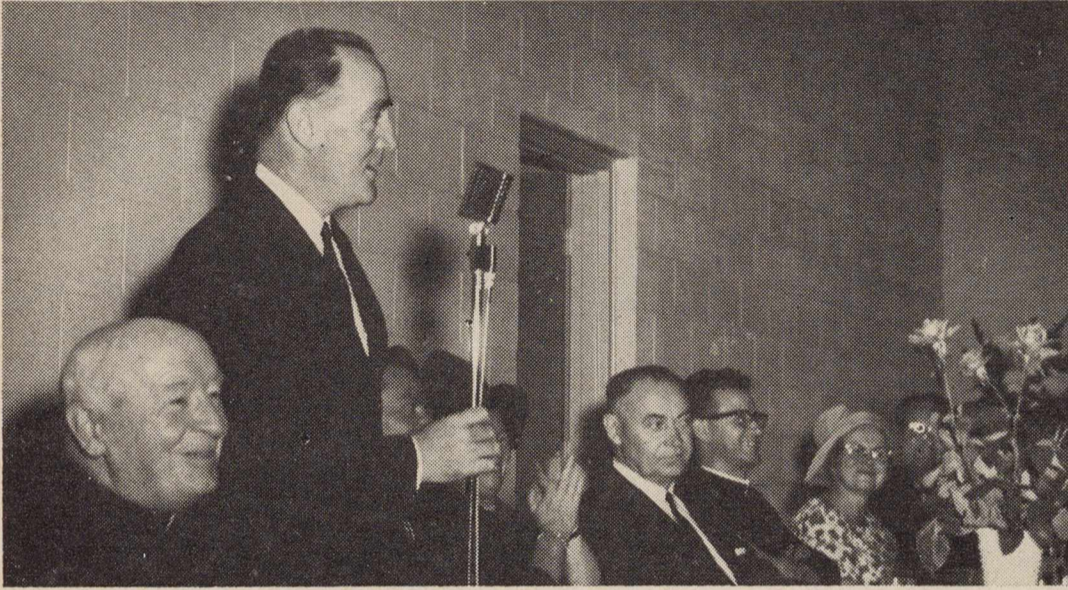
➔ Aušros Vartų Mergelės Marijos bažnyčia Hamiltone, Kanadoje.

Per keliolika metų Hamiltono miestas Kanadoje lietuviams, galima sakyti, buvo tarytum tuščia vieta. Senesniosios ateivijos lietuvių jame labai maža gyveno, o apie kokią nors lietuvišką parapiją, tuo labiau — savąją lietuvišką bažnyčią ar kitus pastatus — nė kalbos negalėjo būti.

Reikalai pasikeitė kiton pusėn tik tada, kai po 2-jo Pasaulinio karo lietuvių ateivių skaičius Hamiltone žymiai padidėjo, o taip pat ten atsirado jaunas, energingas lietuvis kunigas Juozas Tadarauškas, atvykęs iš Švedijos.

Šis energingas dvasiškis nuo tada ir pradėjo judinti, o vėliau — ir labai sparčiai sukūti lietuviško gyvenimo ir tautinės bei religinės kultūros ratą. Šiame darbe jam, atrodo, labai sekasi. Buvo įsigyta sava lietuviška bažnyčia, paskirta Aušros Vartų Marijos vardo garbei, vėliau ji iš pagrindų perstatyta-restauruota ir pritaikinta lietuviškų širdžių atmosferai tinkančiam religiniam, o taip pat — ir kultūriniam darbui. Kultūrinei veiklai plėtotis — po bažnyčia įrengta salė. Gi pati bažnyčia — įrengta ir išdekoruota taip, tarytum ji būtų ne kanadiškam Hamiltone, o bet kurioje Lietuvoje. Viršum didžiojo alto-

Du momentai iš Jaunimo Centro pašventinimo ir atidarymo iškilnių: 1. šventinimo apeigas atlieka mons. J. F. Hinchey; šalia vysk. V. Brizgio stovi Aušros Vartų kleb. prel. J. Tadarauškas, dešinėje vyskupo — Kanados lietuvių "skrajojantis kapelionas" T. S. Kulbis. 2. Sveikinimo kalbą sako H. miesto burm. V. Copps. Į dešinę sėdi par. kom. pirm. J. Kšivickas su žmona, gen. kons. dr. J. Žmuidzinas. Foto A. Juraitis

Centrą pašventinęs Hamiltono vyskupijos gen. vikaras mons. J. F. Hinchey savo kalboje perdavė vyskupo linkėjimus parapijai. Po šventinimo iškilnių naujai atidarytame jaunimo centre vyko vaišės ir oficialioji bei meninė dalys.

Vaišėse dalyvavo daug dvasiškių, seselių vienuolių ir per 600 pasauliečių. Banketui vadovavo komiteto pirm. inž. J. Kšivickas. Buvo eilė kalbų ir sveikinimų, tarp kurių ir vysk. Samorės š. Romos, šv. Sosto nuncijaus Otavoje ir kt.

Meninę adlį atliko jaunųjų ir suaugusių choralai, vadovaujami V. Verikailio, kuris ir pats padainavo ketvertą solo dalykų.

Naujajame pastate yra 900 sėdimų vietų salė, be to, balkonas, kuriame telpa dar apie 200 asmenų. Prie salės yra didelė virtuvė su reikiama įrengimais, baras ir kiti kambariai. Šiuo centru naudosis visi Hamiltono lietuviai — jaunimas ir senimas, nežiūrint, kad centras dedkuotas jaunimui, nes iš jų tikimasi mūsiškės ateities. Ten ras užuoveją ir pastogę visos lietuvių kolonijos organizacijos ir kultūriniai bei meno ansambliai.

Taip — toli nuo tėvynės, už jūrų marių — atsirado lietuviškų pastatų trilogija — tarytum mažytė Lietuvėlė, užimanti didoką žemės plotą Hamiltono pakrašty — Dundurn gatvės šiaurinėje dalyje, kuri liudydys ne tik lietuviams, bet ir kanadiečiams apie lietuvių laisvės troškimą savam kraštui, savai žemei — Lietuvai. Ne be pagrindo Hamiltono burmistras V. Copps savo kalboje pabrėžė, jog šiomis patalpomis džiaugiasi ir didžiujasi ne tik lietuviai, bet ir Hamiltono kanadiečiai.

Vėliausias Hamiltono lietuvių parapijos pastatas — Jaunimo Centras. Youth center, adjacent to the Lith. parish in Hamilton, Canada. Foto A. Juraitis

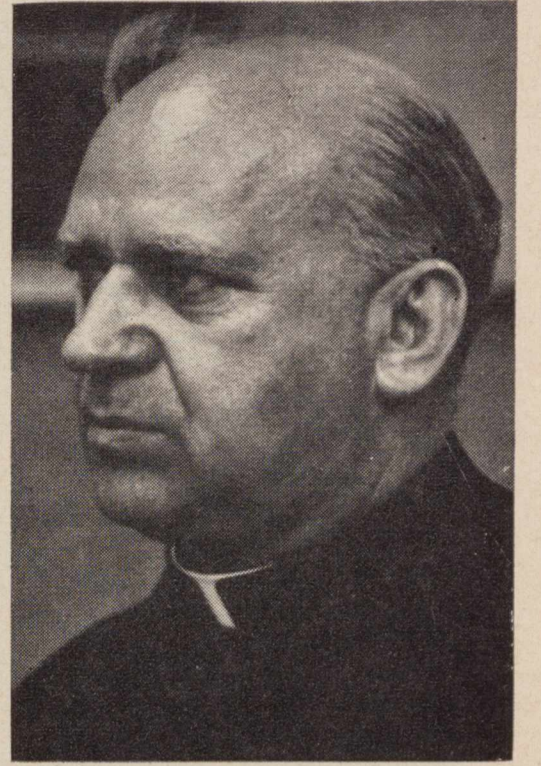
riaus — puikus Aušros Vartų Marijos paveikslas, visi užrašai po Kryžiaus kelių stotimis, po langų vitražais ir kitur — tik lietuviški. Po

Po kiek laiko prie bažnyčios išdygo pasigėrėtina gražus lietuviškas kryžius, dedikuotas Lietuvos kankiniams pagerbti.

Perstačius, sutvarkius ir išgražinus bažnyčią, nukreiptas žvilgsnis į kleboniją, kurios jau būtinai reikėjo. Ir taip, po neilgo laiko prie bažnyčios prisirikiavo naujas modernus pastatas — klebonija, kurio išorės puošnumui ir susikaupimo nuotakai padidinti priekyje pastatyta didžiulė šv. Juozapo su Kūdikiu Jėzumi statula.

Pagaliau, pastačius ir sutvarkius du pastatus — bažnyčią ir kleboniją — dar nesustoja vietoje. Klebono prel. dr. J. Tadarauško rūpesčiu ir parapijiečių dosniomis aukomis siekta lietuviškos religinės ir kultūrinės veiklos pastatų "trilogijos" — pastatytas ir trečias puikus, visais atžvilgiais patogus pastatas — Lietuvių Jaunimo Centras Hamiltone, kuris didelėmis ir gražiomis iškilniomis pašventintas ir atidarytas kultūrinei veiklai 1965 m. birželio 20 d.

Šventinimo iškilniams pradėtos šv. Mišiomis, kurias atlaikė vysk. V. Brizgys. Ekscelencija pasakė ir pamokslą, pagirdamas ir labai įvertindamas hamiltoniečių lietuvių pastangas ir jų dosnumą. Jaunimo

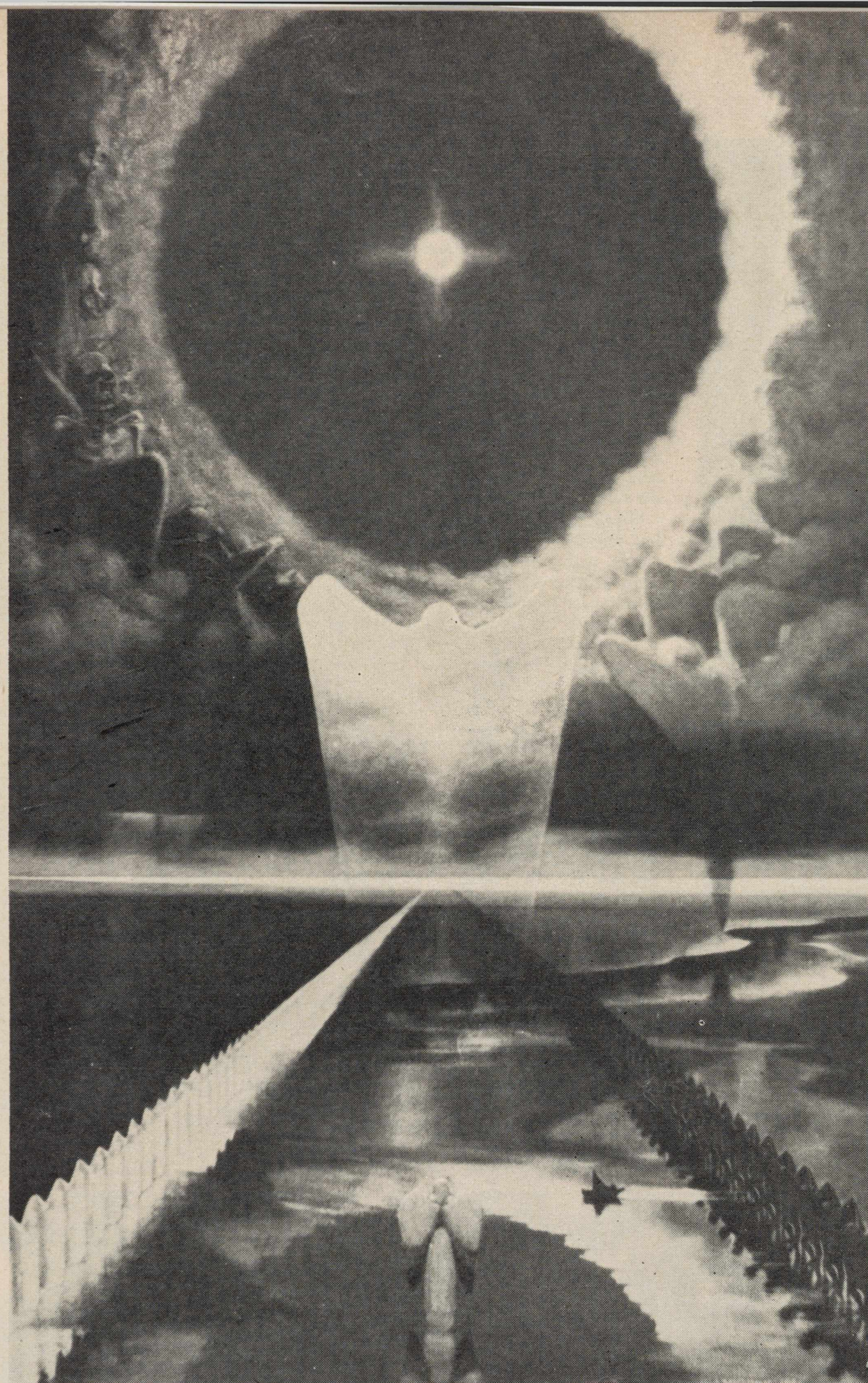

Prel. J. Tadarauškas, Hamiltono liet. parapijos kūrėjas ir klebonas. Rt. Rev. J. Tadarauškas, pastor and founder of the Lithuanian parish in Hamilton, Canada.

Pagirtina Hamiltono veikli ir ypatingai dosni lietuvių kolonija. Toji kolonija negausi — tik per 2000 sielų, — bet jos darbai ir dosnumas yra dideli.

Per tą keliolika metų nuo parapijos įsteigimo kun. J. Tadarauškas ne tik daug rūpesčio ir pastangų dėjo pastoraciniam bei visuomeniniam darbui, bet pasirūpino ir savo dvasinėmis vertybėmis intelektualinėje srityje, įsigydamas mokslų daktaro laipsnį, gi šventasis Sostas dr. kun. J. Tadaraušką paaukštino į monsinjorus.

Pr. Alšėnas

HIMNAS SAULEI / Hymn to the sun

Juozas Mieliulis

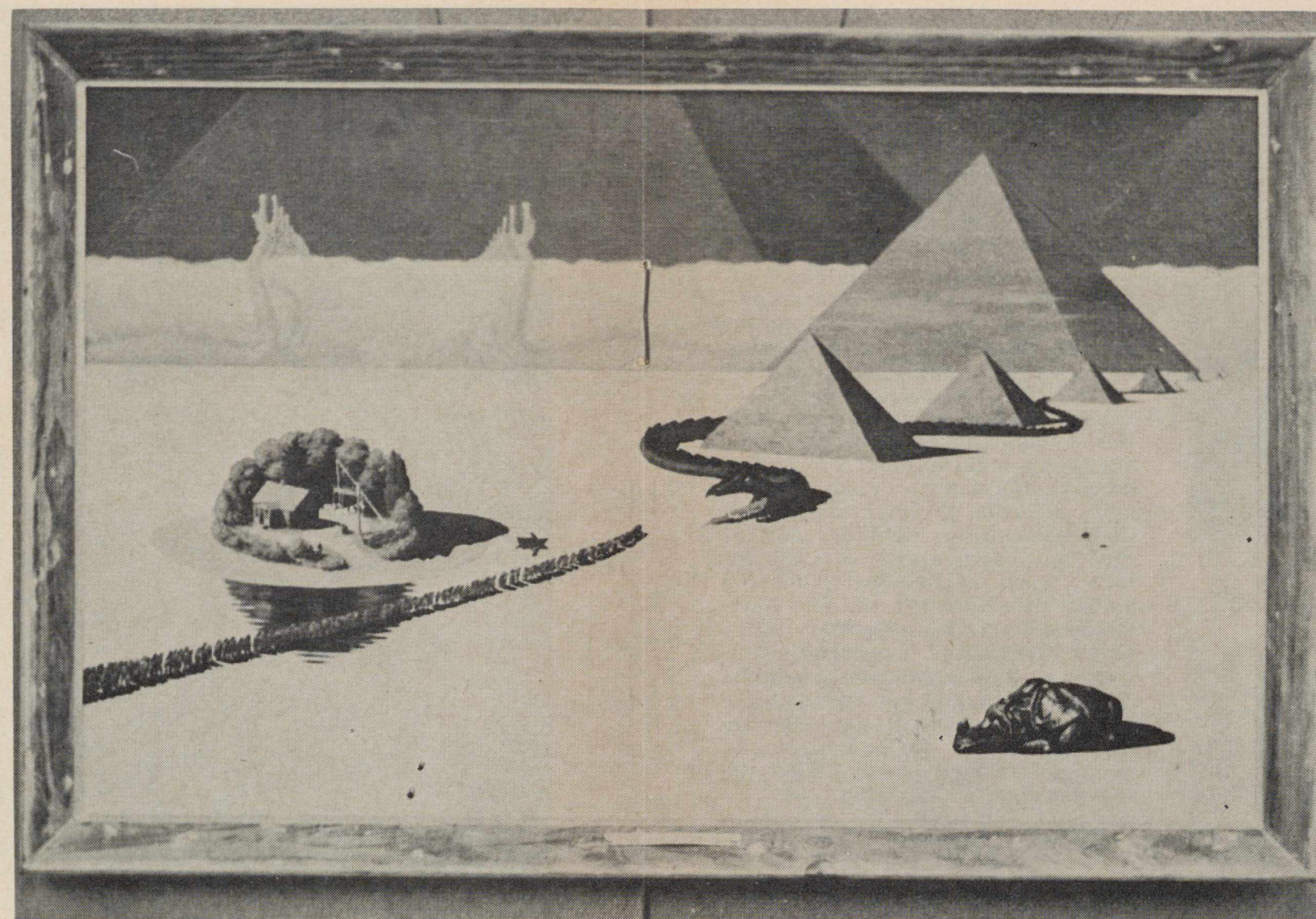
SIMBOLIZMAS
IR
SURREALIZMAS
MIELIULIO
KŪRYBOJE

Dailininkas Juozas Mieliulis — jaunosios mūsų kartos tapytojas — meno mokslus pradėjo dar Lietuvoje; studijas jau po II Pas. karo tęsė Freiburge — savųjų dailininkų vedamoje Meno akademijoje, tačiau išsamias ir galutines studijas baigė jau čia Naujajame Pasaulyje, gaudamas magistro laipsnį.

Pasirinkęs pedagoginį darbą, dirba Chicagos aukštesniosiose mokyklose, tačiau ilgą laisvalaikį skiria meno studijoms, vis ieškodamas naujų meno kelių, ieškodamas originalių nematytų kompozicijų, kurioms skiria šimtus kūrybinių valandų.

Dar būdamas meno studentu, Juozas Mieliulis turėjo progos pažinti savųjų tapytojų — A. Valeškos, V. Vizgirdos, A. Galdiko, V. K. Jonyno ir kitų lietuvių menininkų kūrybą, stebėdamas jų originalus. Iš visų mokėsi, tačiau nė vienu nepasiekė. Atrodo, kad daugiausia įtakos jam bus padarę pasauliniai simbolikai Odilon Redon, P. Gauguin, P. Serusier ir pagaliau mūsų žymusis Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, kuris savo naujumu traukė savęp ne vieną.

Kaip O. Redon tenka laikyti vienu iš pagrindinių simbolinio meno pradininkų, taip M. K. Čiurlionis ar

DYKUMOS GYVENTOJAI / Desert Dwellers

Juozas Mieliulis

nebus tik pirmasis tos meno krypties atstovas lietuvių dailininkų šeimoje; be abejo, jo kūryboje ryškūs ir mistiniai pradai.

Tos krypties meno atstovų darbuose jį pasirinkimas realistinių objektų, tik jie pavaizduojami fantastinėse aplinkybėse; ypač tas pastebima surrealistinio meno šalininkų kūryboje, prie kurių priskirtinas ir Juozas Mieliulis.

Negalima būtų teigti, kad tapytojas Mieliulis pėda pėdon seka kokį Redon'ą ar Salvadore Dali, bet juo labiau jis, sakysim, nepriklauso kryptčiai dailininkų, kaip van Gogas ar Picasso. Simbolizmą ir surrealizmą jis bus pasirinkęs greičiausiai todėl, kad jo dvasinis pasaulis, jo noras duoti ką nors naujo sutapo su surrealizmo kryptimi.

Juozo Mieliulio darbuose nesunku pastebėti kompozicijos originalumą, jų savotišką spalvinį sprendimą. O kai kuriose drobėse justis užslėptas mistinis elementas. Kitur prasikiša kažkokios neišaiškinamos paslaptys, juntamas tam tikras išgąstingumas. Beveik kiekvienoje kompozicijoje galima įžiūrėti dailininko dvasinį pergyvenimą, norą save išsakyti naujai, nematyti...

Imkime jo kūrinių "Himnas saulei". Iš pirmo žvilgsnio kai kas gal norėtų sakyti, kad paveikslas tapytas Čiurlionio įtakoje. Bet tai netiesa. Ilgiau jį pastudijavus, matyti, kad tiek faktūra, tiek kompozicija, technika, pagaliau ir pačia nuotaka, paveikslas mažą bendrą turi su Čiurlionio kūryba. Čia nėra nė

vieno čiurlioniško "akordo", jei Čiurlionio kūrybą aptarsime, vartodami muzikinius terminus (kas jam tinka, bet kas netinka Mieliuliui). "Raganosio sonatoje" yra net fortepijonas, ir skambintojas prie jo, bet kūrinys neskamba muzikos "akordais", — tai daugiau atominio amžiaus baisumo pavaizdavimas — viskas čia parodoma nepaprastose aplinkybėse, bet vaizduojamieji objektai grynai realistiniai. Yra siaubo nuotaika, bet prasmė sunku atspėti. Gal tai palikta kiekvienam individualiai prie jos prieiti.

Dailininko J. Mieliulio panašių darbų, kuriuose lyg justis išgąstingumas yra ir daugiau; dailininkas, lyg pranašas, savo darbuose, matyt, nori išpėti artėjančio atominio karo baisių rezultatų. Paveikslai rodo, žinoma, ne fizinius rezultatus, bet daugiau dvasinę būseną, nors ir labai realiais daiktais pavaizduotą.

J. Mieliulio kūriniai tiek savųjų, tiek amerikiečių meno parodose susilaukia atitinkamo dėmesio, yra vertinami, komentuojami.

Pats dailininkas labai užsispyrusiai laikosi savo meninių įsitikinimų, jų nekeičia, nesivaiko naujų, o tvirtai eina pasirinktu keliu.

JUOZAS PAUTIENIUS
Cicero, Illinois

Juozas Mieliulis

HOMO SAPIENS (60" x 37")

RAGANOSIO SONATA / Rhinoceros' Sonata, 1960

Juozas Mieliulis

Ateitininkų kongresas...

Atkelta iš 7 psl. versiteto profesorius, paskutiniame posėdyje kalbėjo: "Jokie faktai negali atleisti mus nuo dviejų pareigų — pareigos Dievui ir Lietuvos laisvės reikalui. Kitais klausimais mes galime tartis ir diskutuoti".

Kongreso prezidiumą sudarė: J. Matulionis (Canada), dr. K. Čeginskas (Europa), kun. P. Butkus (Australija) ir V. Kleiza (JAV); sekretoriatare buvo A. Abromaitienė, A. Skrupskelienė ir A. Bušinskaitė. Garbės prezidiuman iškilmingojo posėdžio metu buvo pakviesti: vysk. V. Brizgys, vysk. P. Brazys, Federacijos vadas dr. J. Girnius, buv. Federacijos vadas ir tarybos pirmininkas dr. A. Damušis, gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, PLB pirm. J. Bačiūnas, Pax Romana pirm. dr. V. Vygantas, naujasis Federacijos tarybos pirm. dr. V. Vardys, Lietuvos pasiuntinymės Vašingtone patarėjas dr. S. Bačkis, Vliko atstovas dr. K. Čeginskas, Atkū šalpos fondo pirm. prel. J. Balkūnas ir Balso pirm. kun. V. Martinkus.

Šv. Tėvas kongresui atsiuntė specialų palaiminimą, kuris buvo perskaitytas iškilmingo posėdžio metu.

Meninę kongreso dalį sudarė dailiojo žodžio ir muzikos vakaras Toronto universiteto Hart House teatre salėje. Literatūrinę ateitininkų autorių (pradedant Adomu Jakštu, baigiant Vitalija Bogutaite) kūrybos pyne, paruoštą poeto K. Bradūno ir surežisuotą aktorius J. Daubėno, skaitė aktoriai S. Gedvilaitė ir J. Bulevičius (Boley). Šis įspūdingas montažas į darnią visumą buvo sujungtas įdomiu K. Bradūno sukurtu tekstu. Jis davė "literatūrinės kūrybos piūvį, reprezentuojantį ateitininkijos 55 metų gyvavimo laikotarpį, paryškina, kas tas idėjas ir grožinius idealus, kuriuos savo daugiasluoksnyje kūryboje parodė ateitininkai, ypač tą drąsą bei atvirumą, kuri žymėjo ir žymi jų kūrybos vaisius" (K. V. C.).

Labai puikioje formoje pasirodė čikagiečiai solistai Prudencija Bičkienė ir Jonas Vaznelis. Į repertuarą buvo įtraukta naujų šiam kongresui specialiai sukurtų jauno kompozitoriaus D. Lapinsko dainų A. Jasmanto, V. Mačernio ir veliuniškių liaudies dainos žodžiams. Be to, solistai padainavo J. Dambrausko, Vl. Jakubėno, kun. Br. Markaičio ir J. Naujalio kūrinius bei po vieną ariją iš Puccini ir Verdi operų. Solistams akomponavo pianistė Dalia Skrinškaitė. Pianistės Aldonos Kepalaitės repertuarą irgi sudarė lietuvių kompozitorių kūriniai: J. Kačinsko ištraukos iš "Atspindžių", D. Lapinsko ištraukos iš "Nakties sodų" ir kun. Br. Markaičio "Miražas". Bisui paskambino vieną Chopino etiudą. Gausiai publikai A. Kepalaitės skambinimas padarė gilų įspūdį.

Ateitininkų federacijos kongresas buvo baigtas banketu, kurio metu

*****
 DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90
 DIENŲ ANT VISŲ TAUPYMO
 SĄSKAITŲ
TAIP

TAUPLYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI PASIŪSKITE ČEKĮ DABAR.

4 1/2%
 DIVIDENDAI PASIUNČIAM
 KAS 1/4 METŲ UŽ
 INVESTMENTUS

TAUPYMO SĄSKAITOS IKI
 \$10,000 APDRAUSTOS F.S.L.I.
 ĮSTAIGOSE.

**ST. ANTHONY
 SAVINGS & LOAN ASSN.**

1447 So. 49th Court
 Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUSKAS
 sekretorius

Tel.: 656-6330 ir 242-4395

*****

kalbas pasakė Toronto arkivyskupas P. F. Pocock ir Pax Romana pirmininkas dr. V. Vygantas.

Inž. Arvydo Barzduko redaguotas ir kongreso priimtas rezoliucijas reikia laikyti testamentiniu ateitininkų įsipareigojimu sekantiems 5 metams:

Laisvojo pasaulio ateitininkai 25 metų kovos ženkle susikaupia ir malda išreiškia pagarbą tiems, kurie, iš mūsų išėję, atidavė tai, ko iš mūsų nebuvo pareikalauta. Į mus jie sudėjo garbės skolą, kurią mes turime apmokėti: saugoti ir budėti, kad pasaulis tų aukų nepamirštų, rūpintis, kad aukos rastų išsipildymą laisvoje Lietuvoje... Kongresas manifestuoja, kad laikas nepalaužė mūsų dvasios.

Po visų svarstymų kongreso pirmininkas Vaclovas Kleiza pagrindines išvadas galėjo susumuoti tokiomis žodžiais:

— Laikui atviri liksime, jei liksime ištikimi saviesiems idealams.

J. Kojelis

*****

KAS TIK TURI GERĄ SKONĮ,
 VISKĄ PERKA PAS LIEPONĮ.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI Furniture Center, Inc.

Vietinių ir importuotų baldų prekyba.

Baldai siunčiami į visą Ameriką ir už jos ribų.

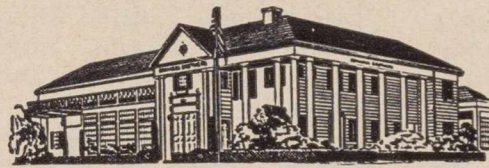
MARQUETTE PARKE
 6211-6219 So. Western Ave. Prospect 8-5875
 CHICAGO, ILLINOIS

*****

Edward Bros. Colonial Mortuary

1000 Venice Blvd.

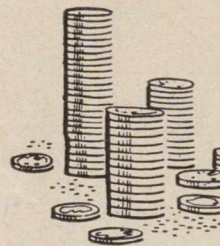
Richmond 9-8281

Lietuviai Laidotuvių
 Patarėjas
**ADOLPH
 CASPER**

Namų Telefonas
 284 - 6489

*****

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

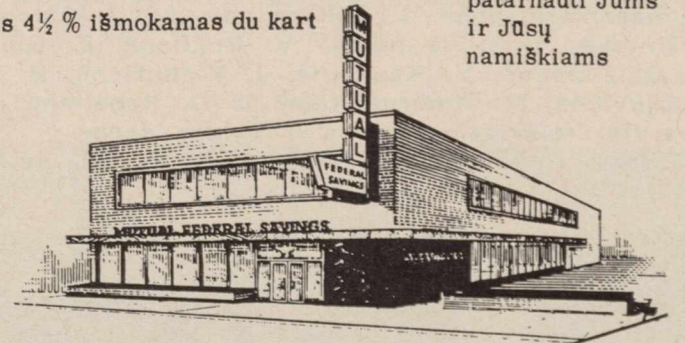
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

Dabartinis dividendas 4 1/2 % išmokamas du kart per metus.

TIKIMĖS, kad turėsime progos Jus pamatyti ir patarnauti Jums ir Jūsų namiškiams

MUTUAL

Federal

SAVINGS LOAN ASSOCIATION

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį
 nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.

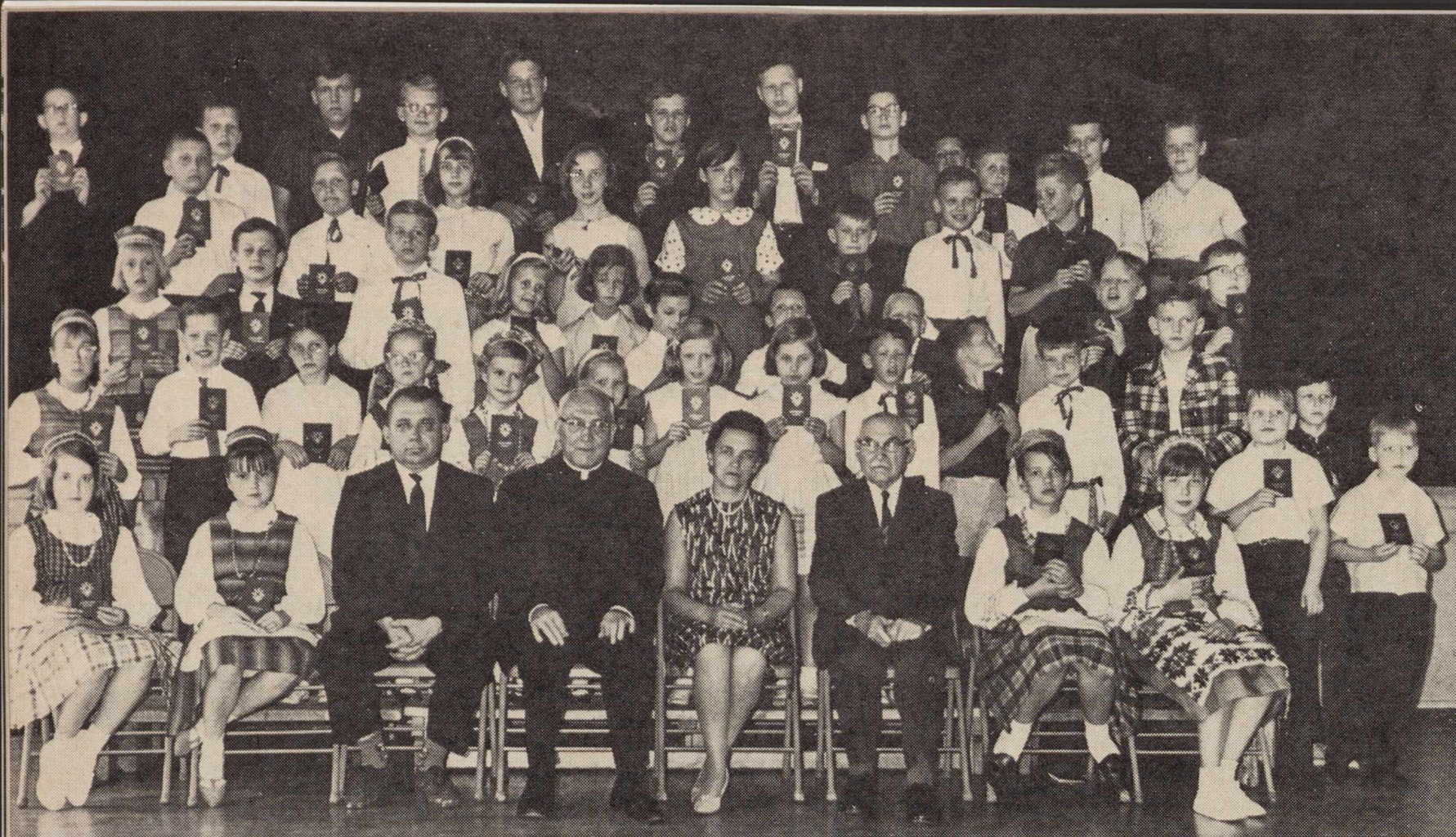
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų
 Trečiadienį uždaryta viena dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
 2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRĘTA MŪSŲ ĮSTAIGOS

Maironio šeštadieninės mokyklos New Yorke 64 mokiniai-ės įstojo į Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondo rėmėjų eiles ir kiekvienas užsimekėjo po \$1 rėmėjo metinį mokesį.

Sixty four pupils of the Maironis Lituanistic school in Brooklyn became members of the Lith. Freedom Fund, paying their annual dues of one dollar.

Birželio 12 d. Apreiškimo par. salėje L. I. Tautos Fondo pirm. prel. J. Balkūnas, dalyvaujant tėvams, tėvų komitetui, mokyklos vedėjai E. Ruzgienei ir svečiams, iškilmingai įteikė kiekvienam įstojusiam Lietuvos Pasą. Įstojo šie mokiniai (iš k.): I eil. — Giedrė Kregždytė, Rita Čepulytė, — tėvų kom. pirm. G. Surdėnas, prel. J. Balkūnas, mok. ved. E. Ruzgienė, L. I. T. Fondo įg. New Yorke J. Makauskis, — Rasa Kregždytė, Rasa Navickaitė;

II eil.: Audrė Staknytė, Vytautas Navickas, Aura Ošlapaitė, Daiva Jurytė, Daina Jurkutė, Danutė Navickaitė, Ligiya Birutyte, Rita Bik-

Illinois Liet. Gydytojų Moterų Pagalbinio vieneto susirinkime. I eilėje—valdyba: J. Šalnienė, O. Atkočiūnienė, koresp., A. Lipskienė, sekr., V. Tumasonienė, pirm., L. Kilikonienė, išd., I. Žibienė, vicepirm. ir I. Kyrienė, ryšininkė; II eilėje narės: V. Reklėnė, E. Giedraitienė, V. Mažeikienė, B. Gaižiūnienė, V. Kaunienė, J. Vienužienė, B. Čiurienė, A. Grinienė, A. Sutkivienė, M. Ambrozaitienė ir D. Bobelienė. — Draugija jau 9 metai aktyviai reiškiasi kultūros ir šalpos darbe.

Illinois Lithuanian physicians' wives' club, active in social and cultural fields.

nevičiūtė, Linas Kudžma, Eimutis Karmazinas, Paulius Šilbajoris, Vytiš Snieška, Paulius Rajeckas, Albertas Landsbergis, Andrius Rajeckas;

III eil.: Lilija Staknytė, šarūnas Zikaras, Robertas Šilbajoris, Rūta Gerulaitytė, Laura Čerkeliūnaitė, Linas Vytuvis, Tadas Petkevičius, Vaidotas Bobelis, Andrius Osmolskis, Tadas Osmolskis;

IV eil.: Ričardas Krulikas, Vytautas Rauba, Lina Čerkeliūnaitė, Carole Smith, Alvieta Liktoriūtė, Rytas Vilgaly, Algis Leveckis, Rimas Birutis;

V eil.: Algirdas Powell, Rimas Rauba, Povilas Osmolskis, Algis Norvila, Kastytis Pilis, Kazys Beleckis, Povilas Pocius, Paulius Landsbergis, Aleksandras Daunys, Vytautas Gerulaitis, Antanas Vytuvis, Putinas Baltrušaitis. (Nuotraukoje nėra dar 15 mokinių).

Tai pirmoji mokykla, kuri taip gausiai įstojo į Tautos Fondo rėmėjus. Sektinas pavyzdys. (J. M.)

New Yorke pasaulinėje parodoje, "Better Living Center" paviljone išstatyta lėlių grupė — "Lietuviškos kaimo vestuvės". Jas paminėjo New York Times dienraštis. Kasdien "vestuvės" aplanko tūkstančiai lankytojų, jų tarpe nemažai lietuvių. Žiūrovai supažindinami ne vien su lietuviškomis "vestuvėmis", bet lietuvaite, pasipuošusios tautiniais drabužiais, praeivius informuoja ir apie Lietuvą.

Rūpintis šiuo pavyzdinai įrengtu parodos kampeliu yra sudarytas komitetas. Komiteto garbės pirminke yra Ona Kajeckienė, Washington, D.C. garbės narės: M. Avietėnaitė, Regina Budrienė, Juzė Daužvardienė, J. Simutienė ir M. Žadeikienė. Kitos komiteto narės yra: A. Binkins, O. Brady, Al. Merker, Iz. Misunienė, Lilija Paulik, Ona Petrash, I. Sandanavičiūtė, Aldona Savičiūnienė, M. Shalins, Bronė Spudienė, Elena Valis, M. Virbickienė ir dr. M. Žukauskienė. Įždininkė yra Kazimiera Genevich, 105 Etna St., Brooklyn, N. Y., vicepirm. Elena Kulber, 317 — 84th St., Brooklyn, N. Y., sekretorė — Loretta Stukas, 1016 Schleifer Rd., Hillside, N. J.

"Lietuvaitė pina kasas" — dail. A. Vitkauskaitės - Merker paveikslas, paaukotas loterijai paremti lietuvių "stendui" pasaulinėje parodoje New Yorke.

Lithuanian girl braiding her hair, painting by artist Mrs. A. Merker.

Viso išlaidų susidarys apie 1-2000 dol., šiai sumai sutelkti "Lithuanian Doll" komitetas ruošia loteriją. 3 mūsų dailininkai — Al. Merker, M. Žukauskienė ir W. Witkus — padovanuoja po paveikslą. Loterijos bilietai pardavinėjami po 25 c. arba 5 už dolerį. Traukimas įvyks Better Living Centre spalio 10 d. Bilietus galima įsigyti pas visas komiteto nares arba adresu: Helen V. Kulber, 317 — 84th St., Brooklyn, N. Y. 11209 ("For Lithuanian Doll Exhibit").

Apie "Lietuviškas vestuves" parodoje — kitame LD nr. plačiau.

Komitetas "Lietuviškos vestuvės" Pasaulinėje parodoje New Yorke stendui išlaikyti posėdžiauja: I eil.: M. Shalins, Aldona Savicunas, Helen Kulber, C. Genevich, Loretta Stukas; II eil.: A. Petrash, A. Binkins, Bronė Spudis, H. Venis, Lilian Paulik.

The Committee for Exhibit of Lithuanian Village Wedding (Dolls) at work.

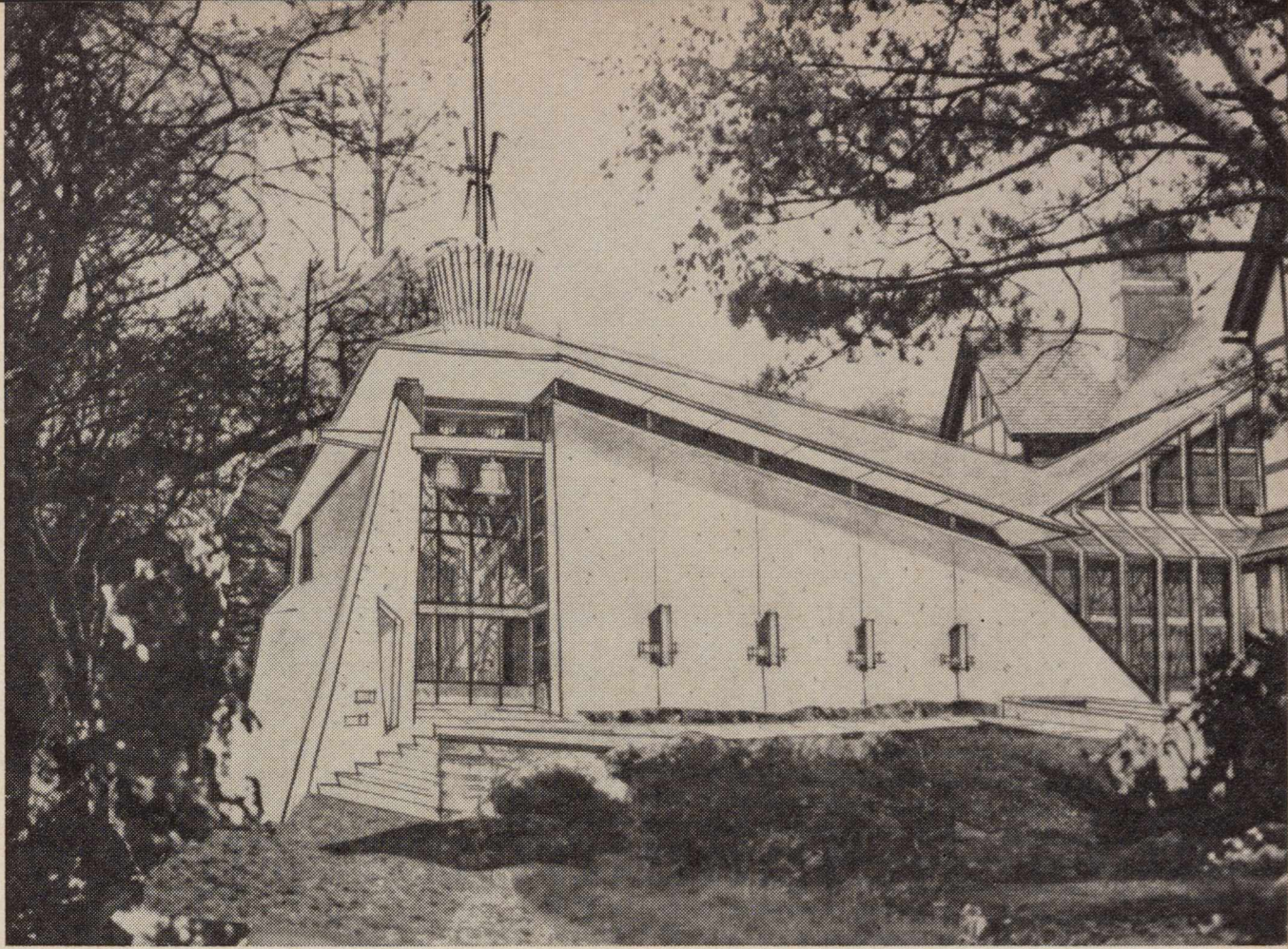
VEIDAI IR VAIZDAI

Prof. Kaziui Pakštui pastatytas ir gegužės 31 d. pašventintas paminklas su užrašu: "Prof. Kazys Pakštas 1893 - 1960 Lietuvos kultūrinės pažangos kūrėjas, Ateitininkų Federacijos vadas."

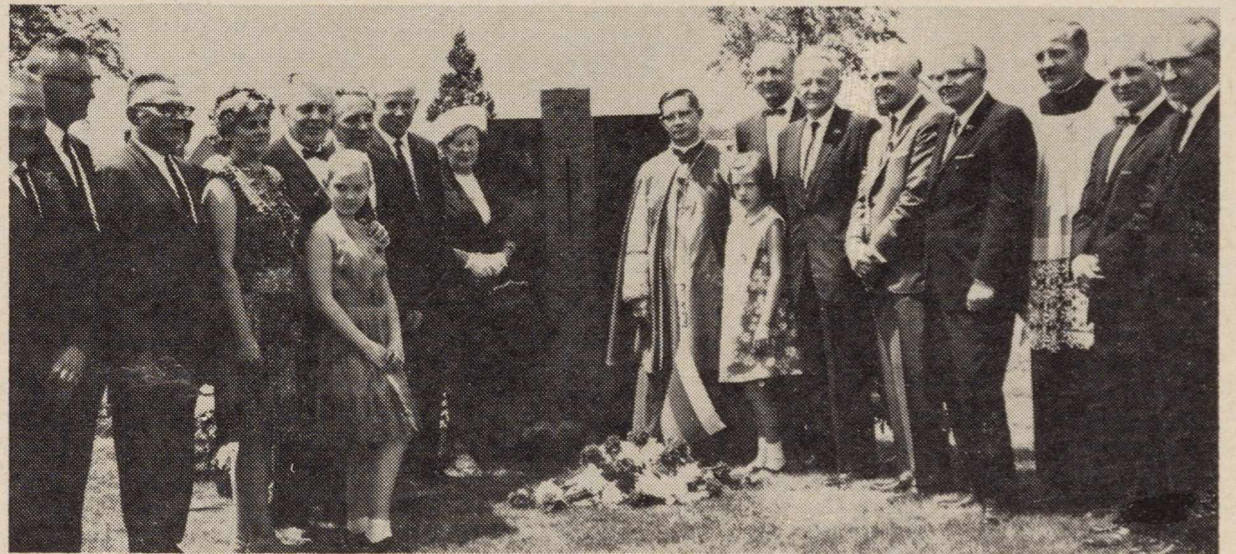
Above: Monument to Dr. K. Pakštas, which was blessed at the St. Casimir cemetery in Chicago, Ill.

Right: Participants at the dedication of the monument.

Tėvų pranciškonų naujai statoma vienuolyno k o plyčia Kennebunkporte, Maine. Projektas inž. dr. A. Kulpavičiaus, Toronto, Ont., Canada. The new chapel being built at the Lith. Franciscan monastery in Kennebunkport, Maine.

PAMINKLAS PROFESORIUI KAZIUI PAKŠTUI

Būrelis artimųjų ir draugų, dalyvavusių velionies Pakšto paminklo pašventinime.

Šv. Antano pranciškonų gimnazijos Kennebunkporte, Me., 1965 m. abiturientai su vysk. Pranu Braziu, MIC.

Pirmoj eilėj iš kairės: Arūnas Bagdonas, Kenetas Bernotas, T. L. Andriekus, OFM, provinciolas, vysk. Pr. Brazys, T. G. Baltrušaitis, OFM, gimnazijos direktorius, Rikardas Baliūnas, Vytautas Valiukas, Leonas Klimaitis; antroj eilē iš kairės: Vytautas Mykolaitis, Raimundas Ramonas, Algimantas Rutkauskas, Gintautas Micelka, Benediktas Budrevičius.

Mokslo metų baigimo ir brandos atestatų įteikimo iškilmės įvyko birželio 12 d. Dalyvavo apie 300 svečių.

Graduates of St. Anthony's Franciscan Father's High School in Kennebunkport, Me., with Bishop P. Brazys, MIC, and Rev. L. Andriekus, Provincial Superior.

Foto B. Kerbelienė

ŽMONĖS, DATOS IR DARBAI

LIETUVIŲ DIENOS

Rugsėjo mėn.

1965

— "Lietuvių Dienų" metinis žurnalo piknikas šiais metais praėjo sėkmingai. Skaitytojai iš visur gausiai parėmė LD leidimą, įsigydami laimėjimų bilietėlius. Didieji laimėjimai teko: Pirma dovana — Stereo fonografas, — V. Urbonui, Chicagoje; antra dovana — dail. V. Stančikaitės paveikslas — A. Skriduliui, Cicero; trečia dovana — rankinis laikrodis — Leonai Novak, Bronx, N. Y. Kiti laimėjo dovanų knygomis. Laimėtojus ir rėmėjus paskelbsime kituose numeriuose.

— Bern. Brazdžionis, LD vyr. redaktorius, nuo rugsėjo pradžios išvyksta vienam mėnesiui atostogų sveikatai pataisyti. Jį pavaduoja J. Tininis, LD literatūros red. Naujo numerio redaktoriais pagalbininkais pakviesti ir sutiko būti Juozas Kojelis ir Leonardas Valiukas. Abu kiek anksčiau yra buvę LD redakcijos nariai.

— Dalilė Polikaitienė, LD anglų k. redaktorė, nuo šių metų mokslo pradžios pakviesta mokyti Los Angeles šv. Kazimiero par. mokykloje. Dalilė ir toliau lieka LD redakcijoje, tvarkydama angliškąją dalį.

— Lietuvių Diena, rengiama L. A. Bendruomenės apylinkėse, šiais metais įvyksta rugsėjo 12 d. nuo seniau įprastoje vietoje — Breakfast Club patalpose. Be koncerto, programoje bus dail. B. Murino dailės paroda. Į parodą atvyksta iš Chicagos dailininkas.

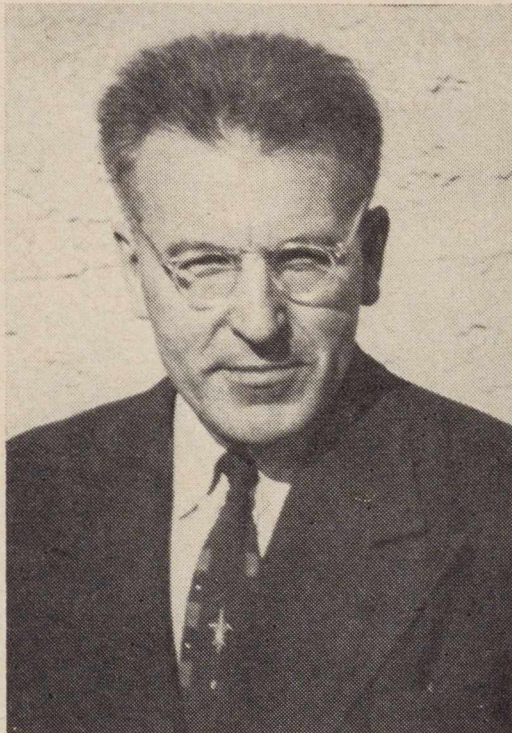
Dail. B. Murinas kritikų yra laikomas vienu geriausių šio meto lietuvių dailininkų akvarelistų. Parodoje jis išstatys 30-35 kūrinius. Pasinaudodamas atostogomis B. Murinas Los Angelėse ketina pasi- likti visą savaitę.

— Irena Raulinaitienė, Los Angeles, neseniai gavusi magistro laipsnį Pietinės Kalifornijos un-te, pakviesta dėstyti chemiją Immaculate Heart kolegijoje. Dirbti pradeda nuo šių metų rudens.

— Jonas Valukonis iš Detroito, buvo atvykęs atostogų į Los Angeles, kur aplankė gimines, senus bičiulius ir apylinkių žymesnes vietas. J. Valukonis, iš profesijos matematikas, turi gerą darbą Fordo kompanijoje. Jis yra buvęs gimnazijos mokytoju ir direktorium. Los Angelėse sutiko savo mokinių ir kolegų mokytojų. Kartu su juo atvyko dukterė Ramunė, baigusi mokslus magistro laipsniu. Ramunė Valukonytė čia palieka gyventi — ji pakviesta dėstyti chemiją Glendale kolegijoje.

— Kompozitorius VI. Jakubėnas su žmona, atostogaudamas buvo atvykęs iki Los Angeles. Menininkų būrelyje turėjo progos papasakoti apie muzikinį Chicagos gyvenimą. Be to, susipažino su komp. B. Budriūno rašomos kantatos fragmentais, kurie jam padarė labai gerą įspūdį.

LIETUVIŲ KALBOS KURSAS UCLA UNIVERSITETE

Juozas Tininis

Juozas Tininis pakviestas dėstyti lietuvių kalbos kursą Kalifornijos universitete

Lietuvių studentams, einantiems mokslus UCLA, susidaro auksinė proga pagilinti savo gimtosios kalbos mokėjimą. Nuo šių mokslo metų pradžios lietuvių kalbą dėstyti pakviestas Juozas Tininis, LD žurnalo redaktorius.

Lietuvių kalbos kursas bus dėstomas trimis grupėmis: pradedančių, truputį pramokusių ir jau pažengusių. Paskaitos bus skaitomos Classics departamente, Indo-European Studies skyriuje.

Lietuvių kalba yra pati seniausia iš indoeuropiečių kalbų, išlikusių gyvomis iki šių laikų. Užtat ji labai vertinama visų pasaulio kalbininkų. Nerasime nė vieno lyginamo-

— Rugp. 1—8 d. d. Vasario 16-os gimnazijos sodyboje, Huettenfelde, Vokietijoje, vyko 12-ji Lietuvių Studijų Savaitė. Dalyvavo apie 150 atvykusių iš Vak. Vokietijos įvairių vietų, iš JAV, Kanados, Australijos, Anglijos, Belgijos, Olandijos, Italijos, Ispanijos, Prancūzijos, Švedijos, Šveicarijos ir kt. Trečdalį dalyvių sudarė jaunimas.

Studijų savaitės tema — 25 metai lietuvių pasipriešinimui. Buvo skaitomos šios paskaitos: prof. dr. Z. Ivinskis — Pabaltijo ir SSSR santykiai 1917-1940; R. Spalio — Lietuvių literatūros balansas per 25 metus; dr. K. Čeginsko — Lietuvių kovos ir pastangos atgauti tėvynei laisvę; dr. kun. J. Vaišnora — Tautiškumo problema sovietinėje teorijoje ir praktikoje; prof. J. Ereto — Mažųjų tautų ir valstybių reikšmė; prof. A. Maceinos — Kultūros sekuliarizacija; St. Lozoraičio — Nuo Atlanto Chartos iki Pavergtųjų Tautų Savaitės; vysk. Pr. Brazio — Krikščionybės likimas mūsų tautoje; V. Banaičio — Sovietinė ūkio politika Pabaltijy.

Šalia paskaitų ir diskusijų buvo surengtas laužas, linksmavakaris, tradicinė Tėvynės valandėlė, literatūros vakaras ir koncertas (programą atliko J. Liustikaitė, A. Vedekaitė ir L. Baltrus).

Savaitės moderatorius buvo dr. J. Grinius.

sios kalbotyros veikalo, kuriame nebūtų cituojami lietuvių kalbos žodžiai, padeda nustatyti leksines ar morfologines indoeuropiečių prokalbės formas. Paskutiniu metu vis daugiau USA universitetų įsiveda lietuvių kalbos dėstyją.

J. Tininis kalbas studijavo Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Baigęs jis dirbo įvairiose Lietuvos ir tremties lietuvių gimnazijose ir turi ilgą pedagogo praktiką. Po II-jo Pasaulinio karo jis studijas gilino Tuebingene, o disertaciją "Das Aesthetische in der Dichtung des Lukrez" parašė Vienos universitete, kur metams buvo nuvykęs jau iš USA.

Nors studijų pagrindu J. Tininis turėjo graikų ir lotynų kalbas, bet jis dar gerai naudoja vokiečių, prancūzų ir, be abejojimo, anglų bei lietuvių kalbas. Iš visų tų svetimų kalbų yra vertęs ir spausdines periodikoje, o iš prancūzų yra išleidęs klasikinį romaną "Paulius ir Virginija". Literatūros ir kalbos klausimais bendradarbiauja amerikiečių bei lietuvių žurnaluose. Jis yra pasižymėjęs ir kaip beletristas rašytojas: Terra yra išleidusi jo novelių rinkinį "Sužadėtinė", o dabar turi parengęs spaudai naują rinkinį — "Nuskandintas žiedas".

Los Angeles lietuviai studentai, kad ir kituose universitetuose studijuoją, turėtų išnaudoti šią progą ir įsirašyti į atitinkamą kursą.

Tėvai ir jaunimo organizacijos turėtų atkreipti studijuojančių dėmesį ir nepraleisti šios progos parodyti meilę savo tėvynei ir savo gimtajai kalbai. Studentų skaičiui išaugus, kalbos kursas galėtų būti prapleistas iki lietuvių literatūros.

Platesnių informacijų šiuo reikalu galima gauti pas Juozą Tininį, 2412 McCready Ave., Los Angeles, Calif. 90039, telef. NO 4-1276.

LIETUVIŲ FONDAS

LITHUANIAN FOUNDATION

7243 So. Albany Ave.,
Chicago, Illinois 60629
Tel.: HE 4-4076

Kapitalas — Lietuvai, nuošimčiai lietuvių, tokiu šūkiu pradėta Lietuvių Fondo telkimas. Lietuviybė tais nuošimčiais jau naudojasi, bet jų dar mažai. Reikia sudėti didesnę kapitalą — ir kuo greičiau. Lietuvai, pagalvok, argi nieko negali įdėti Lietuvių Fondan? Siųsk bent šimtą tuoj tarpu.

— Vyčių seimo metu Los Angelėse vyko JAV LB Vakarų Apygardos suvažiavimas. Jame dalyvavo Pas. Liet. Bendruomenės pirm. J. Bačiūnas su ponia ir JAV LB pirm. Jonas Jasaitis iš Chicagos. Apygardos susirinkimas buvo darbingas, naudojosi patogiomis Statler viešbučio patalpomis, tik gaila, kad maža teatvyko atstovų iš tolimesnių Vakarų apylinkių. Svarstyta eilė aktualių ir aštrių klausimų, priimta eilė rezoliucijų, kurių sprendime turėjo dominuoti visos gyvuojančios Vakarų apylinkės.

P. V. RAULINAITIS

Real Estate-Insurance-Tax Returns

Notaro darbai; namų ir automobilių apdraudimas; mokesčių apskaičiavimas; tarpininkavimas namus perkant ir parduodant; dokumentų vertimas.

NO 2-5433. Los Angeles 27, Calif.
Res.: 1972 N. Commonwealth Ave.

HELEN'S

HOUSE OF BEAUTY

HELEN MOCKUS-MOTUŠIS

5265 Fountain Ave.

HOLLYWOOD California

Telephone: NORmandy 5-3351

ANTANAS F. SKIRIUS

REAL ESTATE — TAX SERVICE

INSURANCE

Kreipkitės telefonu NO 4-2919

arba įstaigoje

4366 Sunset Blvd., Hollywood 29,
Calif.

CLEM'S POLSKIE DELI

★ Specializing in home made fresh and Smoked Polish Sausage, fancy groceries and choice meats.

★ Featuring Imported Polish hams, beer, wine and groceries.

NOW

Daily from our own new
BAKERY-KITCHEN

a variety of Polish pastries and
other home made delicacies.

IT's CLEM'S

3002 W. Florence Ave., Los Angeles
759-5058

GREITA PAGALBA

Nenusimink, gausi pagalbą.

Vaistai, kurie buvo ilgai laukiami, nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau yra.

Tuojau siųsk šį skelbimą ir savo vardą su adresu, ir mes atsiųsime vaistų išbandymui.

ROYAL PRODUCTS

North Sta., P. O. Box 9112

Newark 4, New Jersey

HONORED GUESTS AT THE KNIGHTS OF LITHUANIA CONVENTION. — Some of the honored guests at the Knights of Lithuania 52nd national convention that was recently held in Los Angeles.

From left to right: J. J. Bachunas (speaking), President of the Lithuanian Community of the World; Rev. John M. Jutt; Sen. Wm. F. Knowland, columnist George Todt, and TV and movie actress Miss Rūta Lee.

William F. Knowland, Editor of "The Oakland Tribune", Oakland, California, was the 9th recipient of the KNIGHTS OF LITHUANIA AWARD MEDAL.

On the next page we print the address, delivered by the Rev. John C. Jutt, National Chairman of the Committee on Lithuanian Affairs of the Knights of Lithuania organization before conferring the aforesaid award medal upon William F. Knowland at the closing event of the Knights of Lithuania 52nd national convention — the banquet — that was held at the Statler Hilton Hotel in Los Angeles on August 8, 1965.

Dalis garbės svečių Vyčių seimo pokylio metu. Iš kairės: PLB pirm. J. J. Bačiūnas (kalba), kun. J. C. Jutkevičius, sen. Wm. F. Knowland, amerikiečių laikraštinkas George Todt ir aktorė Rūta Lee-Kilmonytė.

Photo by P. Jasiukonis

Lithuania Shall Once Again Be Free

By WILLIAM F. KNOWLAND, Editor of THE OAKLAND TRIBUNE

(A summary of the address delivered by William F. Knowland, accepting the Knights of Lithuania Award Medal at the banquet closing the 52nd national convention of the aforesaid organization at the Statler Hilton Hotel in Los Angeles, California, on August 8, 1965)

Lithuania was an early victim of Communist expansive tyranny. Vietnam is one of the latest victims.

There will be others unless the free world makes clear that the nibbling tactics of Communism will not be tolerated.

For if we permit a little nibble here and a little nibble there, there soon would be nothing left of the free world.

In this country and elsewhere there are

some who would either preach or accept the doctrine: "Better Red than dead." This is a false and fatal doctrine. If widely accepted it would lead, in due course, to the Communization of the world.

For a large free power to accept the destruction of a small free power is immoral from an international point of view. What is morally wrong can never be politically right.

The world should have learned at Munich that the road to appeasement is never the road to peace, it is only surrender on the installment plan.

Lithuania has a history in which all of her sons and daughters may take pride.

The oppressive boot of Communist tyranny has not destroyed the spirit of freedom.

In God's good time Lithuania shall once again be free.

A RESOLUTE FRIEND OF LITHUANIA

By Rev. John C. Jutt, Worcester, Massachusetts

Address delivered at the banquet closing the 52nd annual convention of K of L at the Hilton Statler Hotel in Los Angeles, Calif. on Aug. 8, 1965, before bestowing the Knights of Lithuania Award Medal upon Wm. F. Knowland, Ed.

This year, 1965, marks the 25th anniversary of the Russian Soviet occupation of the Baltic States. It was on June 15, 1940 that the Red army, against the desired will of the people and contrary to all principles of justice and charity, forced itself into the territories of the Baltic Nations and enslaved their peoples as members of the Soviet Union. Tens of thousands were deprived of their homes and possessions and were shipped in railroad cattle cars to the barren wastes of northern Russia and Siberia. Since that bleak day and until now, 25 years later, false arrests, merciless deportations, unfounded accusations, espionage, torture and death have been the terrible lot of the Baltic peoples.

Despite this enslavement, as horrible as it was and is, the people of Lithuania, Latvia and Estonia have not been without hope. They knew that the Lithuanians, spread throughout the world, were deeply concerned about them and expended their energies to alleviate their trials and tribulations and to effect, in God's own good time, a restoration of their freedom and independence. They knew that, even among non-Lithuanians, there were those who, by their resolute determination and absolute fearlessness, demonstrated to them that they were their friends, friends who would ever condemn the atrocities committed upon them and who would defend their rights before the judgment seat of the free world.

Born in Alameda, California, in 1908, William F. Knowland obtained his Bachelor of Arts degree from the University of California in 1929. Upon graduation he joined the staff of his father's newspaper "The Oakland Tribune" of which he became assistant editor four years later. A sincere desire to dedicate himself

to public service led him to be elected on the Republican ticket to the California Assembly in 1933 and two years later to the California Senate. He enlisted in the United States Army in 1942 and was discharged in 1945 with the rank of Major.

It was in August, 1945 while serving overseas that the then Governor of California, Earl Warren, presently Chief Justice of the United States Supreme Court, named him United States Senator to fill the unexpired term of the deceased Hiram W. Johnson. Elected to a full term in 1946 and re-elected in 1952, he served as Majority Leader of the Senate in 1953 and 1954 and as Minority Leader 1955-58. He had occasion to serve for a time as a member of the United States Delegation to the 11th Session of the United Nations General Assembly. In 1958 he was a candidate for the governorship of California. Since that time he has been Assistant Publisher and Editor of the great and influential newspaper, THE OAKLAND TRIBUNE.

Throughout the entire time of his public service, he was a man who insisted on a "hard" policy toward both Asian and European communism. This he did because he recognized communism for what it is: a diabolical system bent on the complete enslavement of mankind to the Soviet Proletariat. That is why he has always championed the righteous cause of all nations to freedom and has ever been one of the strongest friends of movements to aid and to arm European non-Communist countries. That is why he has ever been a staunch and resolute defender of Lithuania's right to freedom and, as such, has taken every opportunity both in and outside of Congress to condemn Russia's actions in Lithuania.

In a talk in 1956 on the occasion of the 75th anniversary of "The Los Angeles Times", he warned that unless Russia is made to withdraw from Hungary, Lithuania and other countries, the very survival of the United Nations was at stake. He condemned the double

K. of L-ERS VISIT CARDINAL McINTYRE. National officers of K of L of Lithuania visited August 9th, 1965, to present Cardinal McIntyre translation of meditations written by Lithuanian girls while imprisoned in Russia concentration camps. Knights of Lithuania held 52nd national convention in Los Angeles Aug. 5-8. From left: L. Valiukas, president, Los Angeles Council; E. H. Laurin, vice-president, Chicago; J. B. Drumstas, trustee, Worcester, Mass.; Msgr. J. Kučingis, pastor St. Casimir Church; Cardinal McIntyre; A. Wesey, president, Great Neck, N. Y.; J. Jakunas, financial sec'y, Chicago; M. Stonis, vice-president, E. Orange, N. J.

Photo — The Tidings

standard which prevailed in the United Nations toward Soviet Russia and demanded that the Soviet Union be condemned as an aggressor and be expelled from the United Nations, that economic sanctions be applied and that recognition of the Soviet Union by all free

In Chicago in 1957, he let it be known that he was definitely convinced that the United States should initiate through the United Nations moves calling for the removal of all Soviet troops from Lithuania and then without any Soviet pressure applied, for free elections to permit the people to choose their own form of government. Was this not the prelude for the formation of the present Committee of the Americans for Congressional Action to Free the Baltic States?

In other speeches, he pledged an everlasting war on tyranny; commenting on the enslavement of almost 900 million people by Russia, he emphatically stated: "We cannot and we have no moral right to forget the captive nations and all captive nations should know this." No peaceful co-existence with Soviet Russia is possible for its sole purpose is the enslavement of all mankind.

He made it clear that if we are to fight communism successfully, we should do so with pure, unadulterated truth. Because they fear truth more than anything else, we should expose their ruthless oppression of human beings in Lithuania and other countries, the terror they use to subjugate free peoples, their suicidal armament races and their internal weaknesses.

Because he has proven himself to be a RESOLUTE foe of communism, because he has been fearless in his condemnation of Soviet actions in Lithuania, because he has ever defended her right to live as a free and independent nation of the world, because in so many ways he has demonstrated himself to be a RESOLUTE FRIEND of Lithuania, it affords me extreme pleasure and I deem it an unspeakable honor at this time, in behalf of the President and thousands of members of the Knights of Lithuania Youth organization, to confer this Knights of Lithuania AWARD MEDAL upon that RESOLUTE Champion of Lithuania's freedom, the former illustrious United States Senator from the glorious State of California, the distinguished Editor and Publisher of THE OAKLAND TRIBUNE, the Honorable William F. Knowland.

Naujoji L. Vyčių valdyba po 52-jo seimo lanko kardinolą McIntyre ir įteikia dovaną — Sibiro lietuvių maldaknygės leidinį angliškai.

TODT AND REV. JUTT HONORED. — George Todt, second from left, columnist of The Los Angeles Herald-Examiner, and Rev. John C. Jutt, first from right, National Chairman of the Knights of Lithuania Committee on Lithuanian Affairs, were honored at the K of L 52nd national convention that was held August 5-8, 1965, at the Statler Hotel in Los Angeles. They both received plaques that were presented to them by the Knights of Lithuania convention committee, and the Americans for Congressional Action to Free the Baltic States, a nationwide organization. From left to right: L. Valiukas, G. Todt, TV and movie actress Rūta Lee, Arne Kalm, and Rev. J. C. Jutt.

Foto L. Kančauskas

Lietuvos Vyčiai ir Rezoliucijoms Remti Komitetas pagerbė Vyčių seimo proga amerikiečių laikraštlininką George Todt (II iš kairės) ir kun. J. C. Juškevičių (I iš deš.) už nuopelnus kovoję už Lietuvos laisvę.

THE ANNIVERSARY

A short story by Aloyzas Baronas

He had loved her for a long time now. Often he asked himself whether he had any right to feel like that about Genė. He was a grass widower in his early forties. During the war he had been separated from his son and his young wife in East Prussia. What would he have done then, if someone had loved his wife as much as he now loved another's?

"Stasy Vainiau," his friends would say to him. "sometimes a chap can hide his cough or his feelings for someone, but we think that you're in love with Genė?"

Startled, he would half close his eyes, as the image of her slender waist and her fair head came back to him. He thought of her young children, and of her husband, well built and low in stature.

"No." Vainius shook his head. "I'm not in love with anyone."

Then he would leave the house and walk the streets dejectedly, and it was as if a voice shouted inside him:

"Love is a blessing, a lash of the whip, bread for which we do not as God in prayer. It is a chaff-cutter, cutting you into thousands of pieces and casting each piece aside slowly, one by one."

Genė owned a small dry-cleaning business in the village. She worked there from early morning, sorting out various garments and piling and piling them up again on the counter. Many a time Vainius tried to walk past the shop without paying attention to it, but their eyes always met. He took his clothes there to be cleaned. Clothes that needed cleaning and clothes that did not. He would remain standing for a long time at the counter.

Vainius was a lawyer by profession. He was eloquent and he liked to talk. Sometimes, as he stood there talking to her, his eyes would light up, she would look at him in consternation and wonder, while her hands continued to move to and from over the garments — slowly and without purpose. Vainius went to work in the evenings. Her husband worked in the daytime.

"I'm beginning to feel like an adolescent," he thought to himself as he lay in his room. "At my age too! Either I must go through with the whole business, or forget about it." He had not even kissed her yet, and the village was full of gossip about them.

Vainius grew angry with himself as he stayed there in his room. He was afraid of solitude, he wanted to go out into the street, but he hesitated. Something seemed to hold him back. He imagined people would point their fingers at him, yet he had done nothing to deserve it.

He recalled how criminals used to confide in him saying, that they had felt the full guilt of their crime even before it was committed.

Vainius glanced at the mirror, drew a comb through his greying

hair and went out of the house. He rested for a moment against the steps. The trees rustled in the avenue. They were brown and dejected. The two-storied wooden houses also had a cold and threadbare look about them. In one of the yards stood a dove-cote and pigeons walked about it. Low clouds moved heavily in the sky. They seemed to catch against the telegraph wires and a grey mist enveloped the tree-stops and the turrets of the houses.

It was lunchtime. Vainius climbed down the steps into the street. The asphalt glistened with moisture. It was damp and the passing cars left wheel tracks behind them. The streets were half empty. Vainius strolled round a few blocks, went into a restaurant, drank some coffee, bought some cigarettes in the slotmachine and without noticing it, found himself near the dry-cleaner's.

He glanced through the broad shop window. Genė was busy at the counter. She was wearing a cardigan: she looked very slight and her fair head burned like a sunflower on her slender neck and narrow, sloping shoulders. Her two-year old boy stood in the middle of the shop, blowing a balloon. Vainius walked quickly past the door, but suddenly he turned round and went inside.

"Hello, Genute," he greeted her in his usual way.

"Oh, hello," she smiled at him almost painfully.

He could feel himself growing hot and it struck him how provincial and childish it all was. He bent over the counter, took her by the shoulders and kissed her on the lips.

"You musn't do that," she said, and she smiled at him with the same painful smile.

"I mustn't hit people, I know that, Genute," and he looked for a second into her face before directing his glance at the long row of clothes which hung in the rack.

"No, I think it would be better if you were to hit me," she said as she stared past him into the lifeless street.

He felt a flash of hatred for himself.

"You know what Siberia means, don't you? People make do with very little there. One doesn't ask very much of life when there is no hope of having more, I had no right to do what I did just now."

But it was only the beginning.

When Vainius was in the company of her husband, he felt his manner to be unnatural and too polite. It hurt him to know that people gossiped about them and his yearning for her gave him no peace. Yet nothing after all had happened, he consoled himself. They stood a long time talking to each other, when there was no one in the shop. She took no money for his clothes. They understood each other at a glance.

He began to think more often of his wife and of his son. Sometimes he felt that he did not love his wife any more; he did not want to see her again. At other times, as he walked about in the shabby, neglected streets, and the wind sighed in the trees, he longed to be reunited once more. Then again, as his thoughts returned to Genė, he would tell himself that thousands of people had felt like that before him, that there was no going back in time and that happiness was the only thing that mattered. Sometimes he would watch her from a distance as she walked in the village with her children and he would be sorry for her. He was sorry for her children, and even for her husband.

"If only I could go away from here," she said to him once.

But day followed day and no one went anywhere. She did not sleep at night. Her husband knew what was happening and he wanted to help her. At times she felt as if she hated Vainius; yet she could not imagine her life without him.

The days alternated between periods of sunshine and grey autumnal weather, full of the melancholy of falling leaves and the persistent downpour of rain. Winter was already approaching. From time to time, as snow intermingled with the rain, the telegraph wires became transformed into white ropes, while the trees crouched closer to the ground under the burden of snow. At sunrise, when there was frost in the air, the water fell in drops of clear silver.

Vainius took his winter coat to be cleaned. They greeted each other. After a minute she said to him:

"We're having a small party tonight, in the tavern next door." Then she grew pensive and added, "But he won't be there, the person who is dearest to me."

"Who do you mean?" said Vainius. He was at once happy and afraid.

Genė threw his coat over a chair. "Perhaps it is just as well... It's our wedding anniversary today. We've been married for twelve years. Yes, I was in love with him once. But I found out long ago that I had made a mistake. It's too late to change now. We must finish our life together. You will forget me..."

There was a long silence.

"You mean, we are old enough to face up to our responsibilities? I understand, Genė..."

He walked to the door and turned round again. Their eyes sought each other until they hurt. Was age no protection then, against the relentlessness of truth?

He spent a long time lying on his bed, thinking. Evening came. The twilight made dark shapes appear in every corner of his room. Lights were lit one by one in the shops and in the taverns. Longing and self-contempt weighed on his heart like cement. He felt as if he were drawn into a washing

machine and crushed there. He remembered something that he had once read a book, and said to himself: "God is more merciful than people," and he felt worse than ever.

He got up and went out into the street. He walked until he came to the tavern where the anniversary was being celebrated. Vainius went inside and ordered a glass of beer. He could see couples dancing through the half open door. People stood about in the hall chatting, with glasses in their hands. There was Genė in a blue dress, talking gayly with friends. He could not bear to sit and look at her. He paid for his beer and walked out into the street.

It was cold and damp, and there was no one about. Suddenly the door of the hall opened: Genė came out

"You'll catch cold," he said as he took her hands in his. Heads, hands, lips entwined for a brief moment. For the duration of a dazzle of head-lamps on a turning in the road.

"Godbye!"

"Take care..."

"Be happy..."

She disappeared into the hall. He went across the street and stood there, motionless. He took out his cigarettes. The wind rose and began to tear at his scarf and at his coat. It blew out his matches, one by one.

Two men came up to Genė in the hall.

"Let's dance shall we?" said one of them.

"Why, you're crying!"

"Out of happiness, no doubt."

She glanced through the window as she was dancing, and saw him there in the deserted street, with the wind tearing at the skirts of his coat, and extinguishing his matches one by one. And it was as if it tore her soul in two.

But still she went on dancing. She had to dance, as she had had to do many things in the past twelve years of her marriage.

Her husband stood talking and laughing in a small group of men.

From the Lithuanian translated
by Danguolė Sealey

Aloyzas Baronas (b. 1917) studied technology, literature and psychology. In 1949 he came to the USA. He is editor of the Lithuanian Daily newspaper "Draugas", published in Chicago, Ill.

A. Baronas is one of the best young Lithuanian writers, grown after World War II. He is author of more than a dozen novels and short story collections. He won several literary contests and awards.

1. A Latvian stamp of 1920, post-marked PALANGA - LATWIA. — Latvių pašto ženklas su antspaudu PALANGA-LATWIA.

2. The Belgian Diplomat Paul Hymans (1865-1941), who was a mediator in the Polish-Lithuanian dispute over the Vilnius' territory. — Belgu

diplomatas P. Hymans, buvęs tarpininku Vilniaus derybose.

3. A Polish stamp overprinted for use in the "Zone of Warwizki". — Lenkijos pašto ženklas, perspausdintas vartojimui Varviškių kaime. (The photographs of No. 1 and 3 courtesy of Mr. W. E. Norton-Norkus of Phila, Pa.)

LITHUANIAN HISTORY IN STAMPS

By ANTANAS BERNOTAS

Part LXXIX

Another important question of the Lithuanian government was the settling of boundaries with her neighbors. Because the new republic was seeking to remain within her ethnographic, not the historical boundaries, it is clear, that the boundaries had to be changed.

The boundary with Germany, beginning near Vištytis in south-eastern Lithuania and ending at Nimerzatė on the Baltic sea-coast, remained unchanged, since the settlement by Czarist Russia and the Kaiser's Reich. In 1923, however, the boundary with Germany was partially changed, because of the annexation of the territory of Klaipėda (Memel) to Lithuania.

The boundary with Soviet Russia was settled according to the peace treaty of July 12, 1920. It was provisionally marked on the maps, Lithuania receiving wide territories in the east. But this boundary never came to exist, because of the war with Poland and the occupation of the eastern part of Lithuania by Poland (the territory of Vilnius).

The boundary between Lithuania and Poland remained unsettled. When Poles occupied Vilnius in 1920 and there established their own regime, the demarcation line remained the temporary boundary, marked only by posts, to designate the front lines. The last piece of land, so called Zone of Varviškiai, was divided between Lithuania and Poland in March, 1923. Unsettled boundaries with Poland remained until 1939, when World War II broke out and Lithuania's eastern neighbors changed.

With Lithuania's northern neighbor, Latvia, the boundary was settled in 1921. As both countries established their own governments in 1918, the boundary remained the same that had divided the former Russian provinces (gubernija's) of Kaunas and Kurland. But this boundary was inaccurate, because many inhabitants of Lithuanian origin remained within Latvia, and also many Latvians remained within Lithuania. Also, following the war with the Bolsheviks, Lithuania held the territory in the northeastern part of the country, the vicinity of Ilukšta. And Latvia held the

Lithuanian sea-coast of Baltic Sea, including the town of Palanga.

In the latter months of 1920 special commissions were summoned in Lithuania and Latvia to study and to settle boundaries between the two countries. The Lithuanian commission consisted of Martynas Yčas, Antanas Smetona, General S. Žukauskas and Lt. General Katče. The principal arbiter of this dispute was Scottish Professor Y. J. Simpson, who had lived in Russia, participated in the Versailles' peace treaty talks and who knew the disputing countries very well.

After a long and hard negotiation, the new boundary between Lithuania and Latvia was marked and came to power on March 30, 1921. Lithuania recovered 20 kilometers of the Baltic sea-coast, including the towns of Palanga and Šventoji. The Lithuanian sea-coast boundary begins at 4 km north of Šventoji. From there the boundary continues northeast to Šventoji River near Kragiškis and further to the east, leaving some villages on the Lithuanian side, some others on the Latvian side, following approximately the line formerly dividing the provinces of Kaunas and Kurland (Kurzeme). The line ends north of the railroad station of Turmantas, northeastern Lithuania, leaving the entire territory of Ilukšta on the Latvian side. According to this treaty, Lithuania received from Latvia 183 sq km of land, while Latvia received from Lithuania 290 sq km of land, building a boundary of 487 km of length. The Lithuanian army, led by Gen. S. Žukauskas, entered Palanga on March 31, 1921, and was enthusiastically greeted by the local population. The boundary with Latvia remained stable and there was no misunderstanding. (To be continued)

BOOKS & PERIODICALS

The Baltic Review, No. 28. New York, December, 1964.

This periodical of 64 pages investigates political conditions in the Baltic countries (Lithuania, Latvia and Estonia), which are occupied by the Soviet Russia. It is published twice yearly. The contributors of this issue are well known experts in the Baltic affairs; they are residing in exile, except Edzard Schaper, who is Swiss and lives in Switzerland.

Martin Brakas, Assistant Professor at Augustana College and Editor-in-Chief for this issue, writes about the last stand of Baltic peoples, stating: "The Red commander, commissar, and censor force the individual Balt, deprived as he is of the full organized power of independent statehood, to take his last fighting stand. Endowed with the unshakeable will and determination to regain his freedom, he has to fight for his sheer existence as an individual distinct by historic heritage, character and nature from his foreign enslaver (page 4)."

E. Schaper, Swiss novelist and critic, contributes an article with a deep insight into historical struggle for existence of the Baltic nations which have been continually attacked by the enemies from the West and from the East (Teutonic order in the Middle Ages and Slavs in the modern time). His interesting 18 page article is entitled: "The Baltic Nations in the Spiritual Spectrum of Europe". The phrase, which crowns his article, is as follows: "All that I can do at the end of this survey, in face of an uncertain present and uncertain future, is to plead with you for the life of the three peoples of Estonia, Latvia and Lithuania. Think of them as three limbs on the spiritual body of Europe (p. 24)."

Dr. A. Gerutis, a Lithuanian lawyer and diplomat, residing in Switzerland, produces an article under the name: "Lithuania's Struggle for its Alphabet". Jean Penar, Ph.D., an Estonian expert on Soviet affairs (Munich, Germany), exposes "The Rationale of Soviet Nationality Policy". A very interesting article, concerning "The Current State of Baltic Literatures under Soviet Occupation", is written by Alexis Rannit, a poet, critic and member of The Council on Russian and East European Studies at Yale University. Among many noteworthy statements in this article, let us quote just a few words: "In all that concerns the published word, the literatures of Baltic nations are under official pressure to cease existing as an independent part of the spiritual life of occupied Estonia, Latvia, Lithuania. They have largely become a sovietized literature, and since last spring Sovietization and Russification have grown in intensity. On several occasions the Soviets have proposed that the Latin alphabet used in the Baltic languages be replaced by the Cyrillic one (p. 37)".

Leonard Vahter, a former member of the Estonian Parliament, in a long article exposes the religious persecution in Estonia. At the end of his article he comes to this conclusion: "The Church in Estonia as well as in the entire Soviet Union has entered a period of

highest danger for its very existence. Communism may never succeed in extinguishing religious feelings in the minds and the hearts of the people. Yet, by the use of terror and violence, communism may well achieve its aim of eliminating the Church organizations, the outward embodiment of religion. Indeed, communism has come dangerously close to that dark hour when the high steeples of churches, if permitted to stand at all in the Soviet empire, will be merely strange monuments of bygone days (p. 56)". It is necessary to say, that the same religious situation exists in Lithuania and Latvia.

In the last pages of this periodical Professor J. Puzinas reviews the "Balts". This book of 286 pages is written by Marija Gimbutas who is Professor of Archaeology at UCLA. Concluding his review, Professor Puzinas states: "Marija Gimbutas must be credited with a valuable survey of the Balts — their origin, cultural development, and territories inhabited by them (p. 61)".

The Baltic Review is a very important periodical especially for those who want to be acquainted with the problems of Estonia, Lithuania, and Latvia, which at present are enslaved by despotic Soviet Russia. J. T-nis

Lithuania under the Soviets. Portrait of a Nation 1940—65. Edited by V. S. Vardys. Printed in the U. S. of A. in 1965 by Frederick A. Praeger, Publishers. 300 ps. Price: 7.00.

Obtainable also at "Lithuanian Days" Publishers, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Calif. 90029.

Latvian Literature. Edited by Aleksis Rubulis, Associate Professor of Modern Languages Niagara University. Consulting Editor Marvin J. Lahood, Associate Professor of English Niagara University. Published by Daugavas Vanags, 123 Huron St. Toronto 2-B, Ont., Canada. Price: \$7.00 (Add 20 c. for shipping).

"This excellent collection of short stories is further enhanced by the brief yet pertinent and informative introductions. Because of their literary and philosophical value, these stories would prove invaluable for an individual reader as in courses such as Comparative Literature, World Literature, the Short Story, and Freshman English".

(Leo J. Maloney, Associate Prof. of English, Niagara University).

News Digest — International. Quarterly Review of East-West Political Relations and News from Behind the Iron Curtain. No. 2 — 1965. Year III. Published by International Centre, Box 62, P. O. Belmore, Sydney, N. S. W. Editor: J. P. Kedys, 91A Argyle St., Paramatta, N.S.W., Australia. Annual subscription outside Australia — \$2.00.

News Digest—International is the only periodical publication in Australia scientifically, politically, socially and economically, analysing International Communism; especially in relation to Australia and South-East Asia. Members of Editorial staff are from all over the world and all specialize in the specific problem of Communism; many indeed having gained first-hand experience behind the Iron Curtain.

Honoring astronaut McDivitt and E. White in Washington, Mrs. Ona Kajeckas, wife of Lithuania's Charge d'Affaires J. Kajeckas, meets Mr. Ed. White.

Astronautų McDivitt ir E. White pagerbimo iškilmėse Washingtonė. P. O. Kajeckienė, Lietuvos Atstovo J. Kajecko žmona, sveikina ponį Ed. White; toliau matyti astronautas pulk. Ed. White.

LITHUANIANS IN THE AMERICAN PRESS

—The Waterbury, Conn., Sunday Republican of March 21st, 1965 published an account of Britain's wartime Foreign Secretary's Anthony Eden's statements regarding F. D. Roosevelt's political moves during the period immediately after World War II. He blames Pres. Roosevelt for most of the Communist inspired troubles that have hit the world since 1945. "Specially, Eden maintained that Roosevelt .. tacitly okayed the 1940 Soviet

takeover of Estonia, Latvia, and Lithuania..." among other things Anthony Eden's memoirs "The Reckoning" were published this spring.

— "The Iron Curtain Church Relief" publishes a bi-monthly periodical, called "Mirror". In the Feb-March issue of 1965 several letters from behind the Iron Curtain are published which express gratitude for gift parcels sent to them through this organization. A girl from Lithuania writes: "...With heartfelt gratitude and eyes full of tears we opened the parcel you sent us..."

U. S. CONGRESS DISCUSSES SOVIET COLONIALISM IN BALTIC STATES

Subcommittee on Europe Holds Hearings on Soviet Occupation

The Subcommittee on Europe of the Committee on Foreign Affairs, House of Representatives, took a searching look into the conditions in Lithuania, Latvia and Estonia, on May 17th. The list of Baltic witnesses who testified before the Subcommittee was headed by Vaclovas Sidzikauskas, Chairman of Supreme Committee for Liberation of Lithuania and of the Committee for a Free Lithuania. Also heard were Alfonsas Milukas, a recent arrival from occupied Lithuania, and Arseni Taalman, who left Estonia a short while ago.

Representative Edna F. Kelly of New York, Chairman of the Subcommittee on Europe, defined the meaning and the purpose of the hearings on May 17th, in the House of Representatives:

These are excerpts from the speech of Edna F. Kelly:

"World War II brought misery and misfortune to all peoples in Europe, but to the three Baltic republics it was disastrous and tragic. The intrepid peoples of Estonia, Latvia and Lithuania, who had regained their freedom at the end of the First World War, were robbed of their national independence at the beginning of the last war..."

...On the 25th year of their enslavement by Soviet tyrants, we hope and pray for their freedom and independence.

The Subcommittee on Europe of the House Committee on Foreign Affairs is presently holding hearings on the persecution of the peoples within the Baltic countries. I have learned that the colonization and Russification of Latvia, Estonia and Lithuania is increasing through deportations, denial or cultural freedoms, and Russian control of the political life and government. I see great need for the United States and the members of the free world to rekindle their determination that these countries will again be free. I trust that the free world will unite in instigating resolutions in the United Nations to demand the withdrawal of Russia not only from the Baltic States but from the Balkan States. This they guaranteed to the nations of the free world, an agreement on which they reneged after World War II".

—Chicago Tribune, Dec 26, 1964 tells the story of how 58 year old Mrs. Stefanija Rukas was reunited with her family on last Christmas Day after serving 15 years in Siberian labor camps, and being separated from her husband and daughter for 23 yrs.

—The "Amsterdam Evening Recorder" of Feb. 16, 1965 wrote an editorial about Lithuania, its sufferings under Russia and communism and its burning desire to regain its freedom.

—On March 18, Tran Van Dinh, Washington correspondent of the Saigon Post, gave a lecture to University students and the public in Waterbury. The lecture, which mainly centered around effective means of winning the war in So. Vietnam, was accepted by the audience with mixed emotions. He was challenged by a Lithuanian listener, who contradicted the speaker of his ideas that real war would be won if "love and charity would be used as the real weapon against communism."

—The April 12th edition of the "Newark Evening News" wrote an article about Miss Anna Klem, who, as a child, learned from her Lithuanian-born parents and uncle to color Easter eggs the way it was done in Lithuania since about the 16th century. Once the dyes have been applied, Miss Klem uses a razor blade to etch intricate designs on the shell. This process takes endless patience, but the result is a beautiful work of art. The article also included Miss Klem's photograph.

LITHUANIAN MAPS

is now available, compiled by J. Andrius, with the technical assistance of Profs. A. Salys, Stp. Kolu-paila, K. Pakštas, Drs. M. Braks, M. Gimbutas, and A. Šapoka. This is the definitive map of 1939, with insets of Lithuania in the Bronze and Iron Age.

A multicolored map of Lithuania
Wall map, approx. 35x46: \$4.50
Book map, in folder: \$3.50

Only a limited supply available.
Lithuanian Days Publishers
4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif.
90029

SOVIETS MUST WITHDRAW

HOUSE CONCURRENT RESOLUTION 416

This legislation was introduced by Rep. John S. Monagan (D.—Conn.), approved by the House Committee on Foreign Affairs on June 17th, and adopted by the House on June 21, 1965.

WHEREAS the subjection of peoples to alien subjugation, domination, and exploitation constitutes a denial of fundamental human rights, is contrary to the Charter of the United Nations, and is an impediment to the promotion of world peace and cooperation; and

WHEREAS all peoples have the right to self-determination by virtue of that right they freely determine their political status and freely pursue their economic, social, cultural and religious development; and

WHEREAS the Baltic peoples of Estonia, Latvia, and Lithuania have been forcibly deprived of these rights by the government of the Soviet Union; and

WHEREAS the government of the Soviet Union, through a program of deportations and resettlement of peoples, continues in its effort to change the ethnic character of the populations of the Baltic States; and

WHEREAS it has the firm and consistent policy of the Government of the United States to support the aspirations of the Baltic peoples for self-determination and national independence; and

WHEREAS there exist many historical, cultural, and family ties between the peoples of the Baltic States and the American people: Be it

RESOLVED by the House of Representatives (the Senate Concurring) that he House of Representatives of the United States urge the President of the United States —

(A) To direct the attention of world opinion at the United Nations and other appropriate international forums and by such means as he deems appropriate, to the denial of the rights of self-determination for peoples of Estonia, Latvia, and Lithuania, and

(B) To bring the force of world opinion to bear on behalf of the restoration of these rights to the Baltic peoples.

Jūratė Kazickaitė Lenana kalno viršūnėje, Kenijoje.

Miss Jūratė Kazickas on top of Mt. Lenana in Kenya, Africa.

Jos vardas Jūratė.

Ji yra aukšta, liekna, patraukli, mėgstanti sportą; turi išsigijusi civilinės aviacijos leidimą skraidyti lėktuvu.

Ji buvo tik vienerių metų, kai tėvai su ja pasitraukė iš Lietuvos į Vokietiją. Išgyvenę čia trejus metus, persikėlė į JAV-bes.

Pirmuosius ketverius metus Amerikoje Jūratės tėvas, Juozas Kazickas studijavo Yales universitete ir ten išgijo filosofijos dr. laipsnį. Tuo tarpu motina sumaniai augino ir auklėjo dukrelę.

Jūratė turi A. B. laipsnį iš anglų kalbos, gautą Trinity kolegijoje. Pažymėtina, kad 1962 m. ji dar studijavo Neuchately, Šveicarijoje, ir Exeter universitete, Pietvakarių Anglijoje.

Šiuo metu ji dėsto anglų kalbą šv. Cecilijos Mokytojų Kolegijoje, Nyeri miestely, Kenijoje, vienoje iš Afrikos valstybių. Ji ten nuvyko idealizmo vedama, savanoriškai dirbti katalikų misijoje, apsimokėjusi savo kelionę ten ir atgal. Mėnesiui gauna tik 40 dolerių, už kuriuos turi prasimaitinti ir išlaikyti savo automobilį, kuriuo visi misijoje naudojami. (Ji nieko bendro neturi su "Peace Corps", kaip kai kurie laikraščiai klaidingai rašė).

Prąėjusį pavasarį Jūratė visus nustebino alpinistiškais savo sugebėjimais, pasiekdamas su savo juodųjų grupę Kenijos kalno viršūnę, vadinamą Lenana. Tai buvo pirmą kartą istorijoje, kad afrikietės mer-

Jūratė pirmutinė ekspedicijos vilkstinėje į "šventąjį" Kenijos kalną Lenaną.

Jūratė leading the climb to Mt. "holy" mountain Lenana.

LIETUVAITĖ MOKYTOJA IR ALPINISTĖ KENIJOJE

gaitės — o jos buvo iš Kikujų kilties — įkopė, anot vietinių, į šventąjį kalną. Vietos kilties Kikujų tikėjimu, tas kalnas esanti dievo Ngai būveinė. Jis yra antrasis Afrikos kalnas aukštumu, palyginus su garsiuoju (Hemingvėjaus išgarsintu) Kilimandžaro kalnu Tanganikoje. Viršūnė Lenana yra 16,000 pėdų aukščio.

Ekspedicijai vadovavo kun. tėvas Davoli, kuris jau anksčiau toje viršūnėje buvo iškėlęs kryžių. Grupę sudarė 7 juodkės mergaitės, Jūratės studentės, pati Jūratė ir Monika Boudreau iš Montrealio, Kanados. Patį kopimas truko tris dienas (kovo 5-7). Daug sunkiau buvo nusileisti nuo kalno. Tam tikslui grupė naudojo savotiškas lengvas roges.

Šis įvykis buvo aprašytas Afrikos ir Š. Amerikos laikraščiuose. Iš Sports Illustrated žurnalo Jūratė gavo pasižymėjimą alpinizme sidabrinę vazą su savo įrašytu vardu ir data. Iš lietuvių spaudos bene tik "Darbininkas" rašė apie jos žygį.

Tas miestelis Nyeri su Mokytojų kolegija yra Kenijos kalno papėdėje (už 35 mylių nuo ekvatoriaus). Atostogų metu Jūratė keliauja po įvairias kitas Afrikos valstybes — Ugandą, Tanganiką, Etiopiją ir kt. Savaitgaliais aplanko kitas misijas, mokyklas ir ligonines, kur primityviausiose sąlygose kartais jai tenka pagelbėti gimdyvėms ir prie operacijų. Pravažiuodama nepaprasto grožio vaizdus Kilimandžaro ir Kenijos kalnų papėdėse bei Viktorijos ir Rudolfo ežerų pakrantėse, Jūratė yra pasiekusi net tolimiausius vietinius kaimelius su primityviausiomis gyvenimo sąlygomis, su nuogais ir purviniais vaikais, apsikrėtusiais įvairiomis ligomis, apipultais vabzdžių, alkanais ir troškulio iškankintais.

Vanduo ten retas dalykas, ir vietiniai geria pieną, praskiestą gyvu-

lių krauju. Ir kai misionerius atveža jiems aspirino, visi jį apipuola, nes tai vienintelis ir didžiausias vaistas.

Savo laiškuose Jūratė gražiai aprašo vietinių mentalitetą, ypač savo studentų 15-22 metų amžiaus, nusakydama jų būdą, nuotaikas, troškumus, svajones, jų supratimą apie pasaulį ir tolimus kraštus. Vaizdžiai aprašo vietinių žmonių papročius, šeimos šventes, raganujančius "daktarus" (witch doctors) ir kt.

Vienų iškilmių metu Jūratė buvo pristatyta Kenijos prezidentui Jomo Kenyattai, kuris padarė jai la-

bai gerą įspūdį. Tai esąs puikus žmogus ir sumanus krašto valdovas, per kurį tik ši jauna valstybė dar laikosi.

Jūratė dirba daug. Turi mokyti 180 mergaičių, šešias skirtingas klases ir dėsto 30 valandų į savaitę. Be to, juk reikia pasiruošti pamokoms, ištaisyti mergaičių darbus, po egzaminų su baigusiomis tenka važiuoti į vietines mokyklas ir prižiūrėti naujų mokytojų darbą. Taip pat ji dar rengia vaidinimus ir drauge su kitomis mokytojomis leidžia kolegijos laikraštėlį.

Ateity Jūratė galvoja parašyti knygą apie savo išgyvenimus Afrikoje. (t.)

Jūratė su vietiniais gyventojais. Priekyje atvykęs daktaras teikia pirmąją pagalbą moteriškai (Atkreipkite dėmesį į jos kaklo ir rankų papuošalus!) Miss Jūratė Kazickas among natives, in Kenya.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis".

Montrealis, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną šestadienį 5 val. 30 min. pp.
CFMB stotis — Banga 1410.
Programos vedėjas **L. Stankevičius**.
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Tel: 669-8834

Toronto, Ont, Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

Kiekvieną sekmadienį nuo 1 iki 2 pp.
WHLI stotis, Niagara Falls, N. Y. Banga
1270. Programos ved. **J. R. Simanavičius**,
974 College St., Toronto 4, Ont., Canada.
Tel.: LE 4-1274 — Daina Co.

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut valstybės kultūrinė valandėlė
WBMI — FM 95.7 mc.
Kiekvieną sekmadienį 12:00 — 1:00 p. p.
Programos vedėjas **A. Dragūnevičius**,
273 Victoria Rd., Hartford, Tel. CH 9-4502

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIO PARTIJA

WBRY, Waterbury, 1590 Kilocycles
Kiekvieną šeštadienio vakarą
6:10 iki 7:00 p. m.
Programos vedėjas ir direktorius,
John D. Adams (Adomaitis)
5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708
Telefonas: 753-8898

WASHINGTON, D. C.

Voice of America - Amerikos Balsas

Voice of America, Washington 25, D. C.
Pirmoji (pusės vaandos) laida duodama
kasdien Lietuvos laiku 20 valandą trumpo-
mis 13, 16, 19, 31, 41 ir 49 metrų bangomis.
Ji kartojama 21 val. 30 min. —
19, 25, 31, 41 ir 49 metrų bangomis.
Antroji (rytinė, 4-tos val.) laida Lietuvos
laiku duodamas 6 val. 30 min. ryto —
31, 41 ir 49 metrų bangomis.
JAV-se standartiniu žiemos laiku laidos
JAV-se stand. žiemos laiku laidos girdėti
New Yorke 12 val. dieną, 1:30 p.p. ir
10:30 val. vak.; **Chicagoje** — viena val.
anksčiau; **Los Angeles** trim val. anksčiau.
Argentinoj, **Brazilijoj**, **Columbijoj**: 2 val.
p.p., 3:30 ir 12:30 val. naktį; **Venezueloj**
— pusantros valandos anksčiau.
Australijoj: **Sidney**, **Melbourne**, **Tasmani-
joj** — 3 val. ryto, 4:30 ryto ir 1:30 v. p.p.
Adelaidėje — pusvalandžiu anksčiau;
Perthe — 1 val. naktį, 2:30 ryto ir 11:30
dieną.
Vokietijoj, **Prancūzijoj**, **Ispanijoj** — 6 v.
vak., 7:30 v. vak. ir 4:30 ryto.

Madrid, Espana

VYKDOMOSIOS VLIKO TARYBOS

RADIO BIURAS MADRIDE

TAUTINIS ISPANIJOS RADIJAS

transliuoja lietuviškai 21:30 — 21:55
Lietuvos laiku (arba 19:35—19:55 Vid.
Europos laiku) 25 ir 42 metrų bangomis.
(Kartojama kitos dienos rytą 8:25 Lietuvos
laiku [6:10—6:25 Vid. Eur. laiku] 42
metrų banga) ir nuo 17:40 iki 17:55 val.
42 metrų banga (9.370 kl.).

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku,
41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas **Dr. J. Gailius**.
Circonvallazione NOMENTANA 162

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje
Sekmad. rytais 10:30-11:00 Lietuvos laiku
kiekviena vakarą 20:15-20:30 Liet. laiku.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas **Kun. Dr. V. Kaziūnas**.
Adresas:
Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS

RADIOJO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio
10:00 — 11:00.
Šeštadienį is sekmadienį 8:00—9:30.
"Vakaruškos" pirmadienio vak. 7:00-8:00.
Visos programos iš
WOPA Stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.
Tel.: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS

Seniausia ir populiariausia radijo progra-
ma Chicagoje.
Nuo šių metų kovo mėn. 15 d.
transliuojama iš naujos ir galingos radijo
stoties WXRT — radijo banga FM — 93,1.
Kas dieną nuo 7 val. vakaro (išskyrus šeš-
tadienius ir sekmadienius)
Programos vedėjas **Henrikas Žemelis**.
Adresas: MARGUTIS, 6755 S. Western Ave.
Chicago, Ill. 60636. tel. GRovehill 6-2242.

Baltimore, Md.

"RADIO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D. C.
Sekmadienių popietėmis 12:30—1:00
STATION WWIN — 1400 K. C.
Programos vedėjai: **Albertas Juškus**,
4515 Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.,
Phone: Tuxedo 9-8693;
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore 27, Md. Phone: Circle 2-1779

Detroit, Mich.

LITHUANIAN MELODIES Radijo valandėlė
girdima kiekv. šeštadienį 8:45—9:45 p.p.
iš Detroito stoties WJLB — 1400 kil.

Pranešėjai: **Patricia Brandza** ir
Algis Zaparackas
Vedėjas **Ralph Valatka**.
15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.
Telephone: BRoadway 3-2224
"LITHUANIAN VOICE"

WQRS stotis, FM banga 105,1.
Sekmadienio rytą nuo 8:30 iki 9 val.
Programos vedėjas **J. Kriščiūnas**,
803 N. Crawford, Detroit, Mich.
Tel.: VI 1-5724

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"

Radijo valanda girdima
kiekvieną šeštadienį 5:00—6:00 val. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kilv.
ir 97.9 meg. (FM).
Direktorius **Jokubas J. Stukas**,
1016 Schleifer Rr., Hillside, N. J. 07205.
Tel: 289-6878 (Code 201)

Kultūrinė liet. radijo valanda anglų kalba

per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirmadienio vakarais 9:30. 89.5 meg.
Vedėjas **J. J. Stukas**.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS
Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniai nuo 1:30 iki 2:30 p. p.
Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos
kronika, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir praveda redakcinis
kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas",
1203 Green St., Phila., Pa. 19123
Telef. PO 5-0932

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in
Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. - WPII - 730 kilocycles.
Sekmadieniai 12:30—1:00 p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir Gertruda Dargiai.
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa.

WILKES-BARRE, PA.

Liet. Bendruomenės sk. Radijo programa
Sekmadieniai 3—3:30 val. p. p.
Stotis WPTS, 1.000 W. Ch.. 1540 Pittston,
Pa.
Radijo komisija: **V. Paulauskas**, kun. **B. Danis**, dr. **B. Kaslas**, N. Bajorienė ir Vacl.
Romanas. Pranešėja **N. Bajorienė**.

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas

Rochester, N. Y. — WHEC — 1460 klc.
Programos kiekvieną sekmadienį
9:30 — 10:00 rytą.
Klubo valdyba:
Pr. Saladžius, garbės pirm., 309 Alphonse
St. (21); **Pr. Puidokas**, pirm. 38 St. Jacob
St. (21); **A. Cieminis**, vicepirm. 226 Lux St.
(21); **Vyt. Žmuidzinai**, izd. 235 Furlong
St. (21); **R. Kiršteinai**, sekr. 213 Berlin St.
(21); **Br. Krokys**, narys 10 Dudley St. (5).
Programas praveda valdybos nariai ir šie
vedėjai: **R. Gaidytė**, **St. Ilgūnas**, **D. Šiurilie-
nė**, **H. Žemelis**.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo programa

TĖVYNĖS GARSAI

penktadieniai 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc
Vedėjas — **Juozas Stempužis**.
4249 Lambert Rd., Cleveland 21, Ohio
Tel. 382-9268

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos Lietuvių kultūrinė
Radijo Programa
Sekmadieniai — 8-9 val. rytą.
AM bangomis 1190 kilocikly; FM bango-
mis 105.7 megacikly iš
WKOX, Framingham, Mass.
P. Viščinis, programos vedėjas,
173 Arthur Street, Brockton 18, Mass.
Tel. JUniper 6-7209.

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA
Seniausia liet. Radijo programa Naujojoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.
vedama **Stepono ir Valentino Minkų**, gir-
dima nauju laiku
Sekmadieniai nuo 1:00 iki 1:30.
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, mu-
zika, dainos ir Magdutės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.
Tel.: AN 8-0489

Lietuvių Radijo valanda
Sekmadieniai nuo 11:00 iki 12:00 val.
WHIL — 1430 banga, Medford 55, Mass.
Jonas J. Romanas, vedėjas
170 H Street, South Boston 27, Mass.
Tel. ANdrew 8-7635

LIETUVIŲ DIENŲ žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

JUNGT. AMERIKOS VALST.:

Baltimore, Md. — **A. Česonis**.
Brooklyn, N. Y. — **DARBININKAS**; **J. Pa-
šukonis**.
So. Boston, Mass. — **D. Giedraitis**, **S. Mū-
kus**,
Chicago, Ill. — **K. Babickas**; **Balys Braz-
džionis**; **DRAUGAS**; **J. Karveis**; **MARGI-
NIAI**; **H. Naujoks**; **B. Pakštas**; **I. Sakalaš**;
A. Semėnas; **B. Štangenbergas**; **P. Švel-
nys**; **TERRA**.
Cicero, Ill. — **J. Memėnas**, **E. Stangen-
bergas**.
Cleveland, Ohio — **Dirva**, **V. Rociūnas**.
Detroit, Mich. — **Gaiva**, **Neringa**, **St. An-
thony's Parish Library**.
Elizabeth, N. J. — **P. Kudulis**, **A. Rudzi-
tas**.
E. St. Louis, Ill. — **A. Vaitkus**.
Grand Rapids, Mich. — **J. Belinis**.
Los Angeles, Calif. — **V. Prižgintas**.
Newark, N. J. — **K. Trečiokas**.
Omaha, Nebr. — **E. Ribokienė**, kun. **L. Mu-
steikis**.
Philadelphia, Pa. — **J. Karaška**, **B. Raugas**.
V. Karalius.
Pittsburgh, Pa. — **F. Žilionis**.
Rochester, N. Y. — **A. Sabalis**.
Waterbury, Conn. — **J. Gaidys**, **Spauda**.
Waukegan, Ill. — **V. Petrauskas**.
Wilkes-Barre, Pa. — **V. Ramanauskas**.

ITALIJOJE:

Rome — **Kun. V. Mincevičius**.

ISPANIJOJE:

Madrid — **Kun. K. Patalavičius**.

NAUJ. ZELANDIJOJE:

Auckland — **G. Procuta**.

VENECUELOJE:

Rev. **A. Perkumas**, **Z. Domeika**

ANGLIJOJE:

London — **D. Daunoraitė**.

KANADOJE:

Toronto Ont. — **A. Kuolas**, **J. Smolskis**
Time Cigar Store, **V. Aušrotas**.
Hamilton, Ont. — **S. Bakšys**; **J. Pleinys**.
St. Catherines, Ont. — **K. Kudukis**.
Montreal, Que. — **P. Rudinskas** (Parish Lib-
Winnipeg, Man. — **Br. Bujokienė** /rary).
W. Lorne, Ont. — **A. Kojelaitis**.

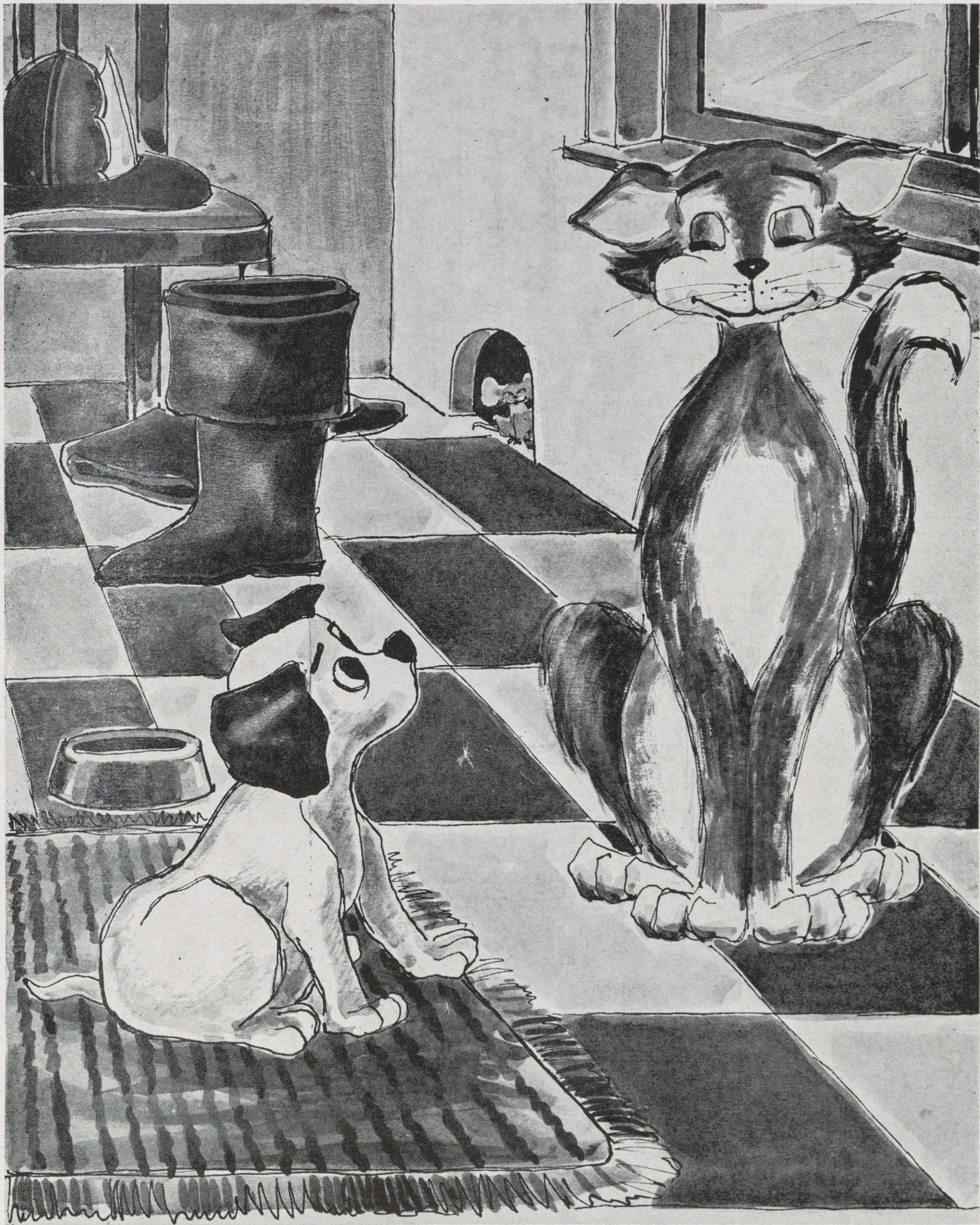
AUSTRALIJOJE:

Melbourne — **A. Vingis**, **B. Zumeris**.
Canberra — **V. Balsys**.
N. Geelong — **L. Bertašius**.
St. Kilda — **N. Butkūnas**.
Sydney — **Kun. P. Butkus**.
Adelaide, Edwardstown, — **A. Kubilius**.
Rivervale, W. Australia — **Kun. L. Kemėšis**.
Williamstown — **Kun. L. Vaseris**.
Cabramatta — **J. Skirka**.
Brisbane — **K. Stankūnas**.

SKAITYKITE

"LIET. DIENŲ" LEIDYKLOS IŠLEISTAS KNYGAS

Pakeitę adresą, tuojau praneškite,
kad nesusitrukdytų žurnalo
siuntimas.

DANUTĖ BRAZYTĖ-BINDOKIENĖ

☐ KETURKOJIS UGNIAGESYS ☐

Ilustravo Zita Sodeikienė

ILIUSTRACIJA IŠ KNYGOS VAIKAMS, KURIĄ IŠLEIDO "LIETUVIŲ
DIENŲ" LEIDYKLA. GAUNAMA LEIDYKLOJ IR PAS PLATINTOJUS